

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΠΑΤΕΡΑ ΚΕΝ ΜΑΡΤΙΟΥ

Παρά τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσόδων καὶ ἐναντί τοῦ Κράτου

ΕΒΛΟΜΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΗΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι Δο. 10
Ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Φο. γρ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΔΑΜΠΕΡΓΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚῆ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚῆ

ΕΚΔΙΟΤΑΙ

ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γραβία, Ὀδυσσεύς

Ἡ καταγωγή τῶν Ἀρχαίων Μακεδόνων, ὑπό Γ. Ν. Χατζιδάκη

Ἀναμνήσεις Ἑρμουπόλεως (συνέχεια), ὑπό Γεωργίου Μ. Δαμβέργη

Ἐπιστολαὶ ἐξ Ἀθηνῶν, ὑπό Γαβρ.

Οἱ Ἀγαπήτικοι τῆς Βασίλισσας (Ἐσπερὶν καὶ Ἀπομνηστικῶν), Jules Lemaitre Μετάφρ. Α. Μ. Δ.

Εἰδήσεις τῆς ἑβδομάδος

Ἰδιαιτέρᾳ Γράμματα

Νέα βιβλία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Τὰ Δυσκόλα Χρόνια τοῦ Διόσκου, Σελ. 377 - 388

ΓΡΑΒΙΑ ΟΥΣΣΕΥΣ

Ἡ ἱστορία ἀπὸ πολλοῦ ἐπαγαλαμβάνει τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀνδρίτσου, καὶ οὐδεὶς Ἑλλῆν τὸ ἀγνοεῖ. Τὰ δὲ μικρὰ παιδιά, ὅσα δὲν ἔτυχε νὰ τὸ ἀκούσωσιν ἀκόμη, θὰ ἐρωτήσωσιν αὐτὸν τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα των, καὶ θὰ μάθωσι ποῦ ἦτο αὐτὸς ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ ποῖον αὐτὸ τὸ Χανὶ τῆς Γραβίας, περὶ ὧν τόσος γίνεταί λόγος.

Ὁ πατὴρ θὰ ἀναμνησθῇ τότε, ὅσα περὶ τοῦ ἥρωος, πρωταθλήτου, ὅσα περὶ τοῦ δοξασμένου Χανίου ἀνέγνωσεν ἢ ἤκουσε, καὶ δὲν θὰ παραλείψῃ οὐδεμίαν πληροφορίαν, οὐδὲν ἀνέκδοτον, ὅπερ νὰ μὴ ἀφηγηθῇ εἰς τὰ μικρὰ του τέκνα, ἅτινα μετὰ περιεργίας καὶ βαθύτατου ἐνδιαφέροντος θὰ ἀρπάζοντάς τῃς θαυμαστῆς διηγήσεως.

Τὴν Γραβίαν καὶ τὸν Ὀδυσσεύς ἔχων ἀρετηρίαν ὁ ἀφηγητὴς, θὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὴν Ἀλαμάναν, καὶ ἰδοὺ ἄλλοι ἥρωες ἐπίσης ἐνδοχοί, ὁ Διάκος, ἰδοὺ ἄλλη ἱστορία ἐπίσης ἔξοχος καὶ θαυμαστή. Τὸ ὄνομα τοῦ Ὀδυσσεύς θὰ ἐνθυμίσῃ τὰ μεγάλα ἠρωϊκὰ κατορθώματα τῆς ἐπαναστάσεως, τὸ ὄνομα τοῦ Διακοῦ, τὰ μεγάλα μαρτύρια τῶν πρωταθλητῶν τῆς, καὶ ἰδοὺ πάλιν καὶ εἰκόνας καὶ ἄλλαι ἀνεξάντλητοι ἔσαν καὶ ὠραῖαι ἀφηγήσεις.

Θὰ προσκαλέσῃ εἰς αὐτὴν οὐκ ἄλλοτε δὲν ἀμωδὴ Μοῦσαν ὁ πατὴρ, καὶ θὰ ἀπαγγεῖλαι μετὰ φωνῆς συγκεκλιμένης τὰς ὠραίας ἀποφάσεις, ἅς τὸ περίπτωτον Χανὶ τῇ ἐνέπνευσε, τὰ δὲ παιδιά, ὡς πρὸ μαγικοῦ πανοράματος, ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε εἶδον ἢ ἐφαντάσθησαν, θὰ ἀπομεινῶσι κεχρηκῶτα, ρεμβάζοντα, μὴ δυνάμενα νὰ ἐννοήσωσι τί εἶνε ἡ γλυκεία αὕτη συγκλητικὴ, ἢ ἀισθανόνται, καὶ θὰ σπρωσώσιν εἰς τὰ εὐρύσια τοῦς οὐλύκας τῶν ἰνα τοῖς ἐπαγαλαβῶσιν, ἢ αἰ ἤκουσαν, περικλιλόντες αὐτὸ διὰ τῆς παιδικῆς φαντασίας

των, καὶ θὰ ἀναιρέθῃται ἐπειτὰ τὴν γλυκεία χορὴν ἐφάμιλλον τῆς τοῦ Ἀνδρίτσου, εἰς ὃν θὰ εἶνε βεβαίως καὶ αὐτοὶ χρεῖται μίαν ἡμέραν, ὅσον καὶ κατὰ τὸν ἄλλοτον

Ἄφρον, ὅτε ἐν Γραβίᾳ, ἐν μέσῳ λαμπρῶν παρατάξεω θ' ἀποκαλύπτεται τοῦ Ὀδυσσεύς ἢ προτομή, καὶ ἡ ὑπερῆφανος οἴκη τοῦ ἄνταρκτοῦ τῆς ἐλευθερωθεσῶν Ἑλλάδος, ὁστέρουσάν καὶ ἐξυμνοῦσάν τὸ ἔργον τοῦ, διπλὴ γὰρ θὰ πληρῶσὶ τὴν περιπταμένην ψυχὴν τοῦ

Θὰ τὴν συγκινήσῃ ἐξ ἑτοῦς ὁ φόρος τῆς ἐγγνωμοσύνης, ὅστις τῷ ἀποδίδεται διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ μνημεῖου τοῦ, ἀλλὰ θὰ τῷ παρέξει ἐξ ἄλλου ἀνεκλαήτον ἀγαλλίασιν τὸ ἀκούσμα τῶν ἐκατονταδῶν φωνῶν, αἰτῆς εὐγνώμων, θὰ ἐπισημασθῶσιν καὶ ὄνομα τοῦ ἀπὸ τῶν ἀπαμειβῶν ἀφρων τῆς Ἑλλάδος, καὶ θὰ τὸ ἐσυνδέσῃ δι' ἐπιφανημάτων θεοῦ καὶ ἀσμοῦ πρὸς τὰ ἄλλα ὄνοματα τῶν φιλῶν καὶ τῶν συναγωνιστῶν του, πρὸς ὅ, τι ὠραῖον τέλος ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ πατρίς καὶ ἐνδοξοῦσιν

Ἡ δὲ φιλόδοξος ψυχὴ τοῦ θὰ ἐνάδρῃ νῆτα ἀπὸ τῆς ἀσμοῦ διὰ τὰς φωνὰς τῶν πατριῶν, θὰ εἶνε θὰ διδάσκωνται νὰ σὺλλάβῃ ζῶσιν τὸ ὄνομα τοῦ, ἐνὰ τὸ ἐπαγαλαβῶσιν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς, ἢ διὰ τὸ λαμπρὸν τοῦ μνημεῖου.

Ἄν ἡ φωνὴ τοῦ καθήκοντος δὲν εἶνε ἀρκεστὴ, ἐνὰ πείσῃ ἡμᾶς, ὅτι τοιαῦτα πάνδημοι ἐκδηλώσεις εὐγνωμοσύνης οὐκ ἔσονται σήμερον, τελοῦμένη ἐν Γραβίᾳ, δέον ν' εἴ ποδαῶσιν ἀλληλοδιαδόχως πρὸς πάντας, ἔσον ἠνδραγαθήσῃ ἢ ἐμαρτυρήσῃ κατὰ τὴν ἐνδοξὸν ἐκείνην ἐποχὴν τῆς ἀνακηνήσεως τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας, πρὸς τοὺς πρωταθλητὰς τῆς ἐθνικῆς ἀναστάσεως, πρὸς τοὺς δυνάστας τῆς δουλείας, οἱ χρόνοι τῶν θετικῶν ὑπολαγισμῶν, οὐκ ἀδύνατοι, δὲν εἶνε ἐκατοὶ αὐτῶν αὐτῶσιν νὰ μᾶς διδάξωσι τὰ μέγα κέρδος, ὅπερ οὕτω σαφέως παρέχει ἡμῖν τῆς εὐγνωμοσύνης ἢ ἀποδοσεῖς.

Μία ὀλόκληρος γενεὰ Ἑλλήνων θὰ δευδαθῇ αὐτοῖς τὰ ἀραιότερα μαθήματα τῆς ἱστορίας. Ὅσα συγκινήσῃ πρὸ τῶν θλιβεραῶν γεγονότων, θὰ κλυαύῃ πρὸ τῶν μαρτυριῶν, θὰ ἐνθυμίσῃ πρὸ τῶν μακρῶν, θὰ χειροκροτήσῃ πρὸ τοῦ Ὀδυσσεύς, ὃν ὡς μύθεον ἥρωα, θὰ παραμυθίσῃ ἐν ἀρχῇ ὁ πατὴρ πρὸς τὰ τέκνα τῶν ἀρνηόμενον μετὰ τῶν ἄλλων ἀφροντῶν, ἐν τῷ πληροκρίστῳ Χανί, ἡμῶν καὶ προνεύοντα ἐκατονταδῶν ἀποφάσεις, αὐτῶν διασκαρπίζοντα πρὸς στρατιὰς τοῦ Ἰωάννου Βριῶν, ἐπιχειροῦντα τὴν ἡσυχίαν ἐκείνην

ἔξοδον, ἢ ἐνδοξότεραν δὲν ἤκουσαν ἴσως ἀκόμη, καὶ παραδίδοντα τέλος δι' ὄλων τοῦτων τὸ ὄνομα τοῦ εἰς τὴν ἐθνικὴν μουσικήν, ἐνὰ τὸ ψάλλῃ, εἰς τοὺς Ἑλλήνας ὄλους, ἐνὰ τὸ χαράξωσιν εἰς τὴν καρδίαν των!

Εἶνε ὀλίγον τὸ κέρδος; Εἶνε ὀλίγον νὰ ἐνθυμισθῆται, νὰ συγκινήσῃται, νὰ θαυμάσῃ πρὸ τοιούτων μεγαλοεργαμάτων μία ὀλόκληρος γενεὰ, ὅταν μάλιστα ἡ γενεὰ αὕτη, μὴ ποτισθεῖσα ἀκόμη τὰ πρακτικὰ δηλητήρια, ἔχει ἀποκλῆν τὴν καρδίαν καὶ πρόθυμον νὰ δεχθῇ, καὶ διασκήψῃ τὰς ὠραίας ταύτας ἐντυπώσεις, δι' αὐτῶν νὰ βλέπῃ τὸν κόσμον βραδύτερον, αὐτῶν νὰ μὴ τῶν ἀφήνωσιν νὰ κοιμηθῇ, αὐτῶν νὰ θεωρῇ ὡς ὑποδείγματα ἡλιωτῶ καὶ ἀειμύμητα;

Εἶνε ὀλίγον τὸ κέρδος; Ὑπολογίσατε ἥσσα καταναλίσκουσι τὸ κράτος καὶ οἱ ἐκδιώται ἡμᾶς διδάξωσιν εἰς τὰ τέκνα των τὴν ἱστορίαν; Ὑπολογίσατε καὶ τί ἱστορικὰ διδάσκονται, καὶ ἔπειτα εἰπέτε, ἀν τὸν ἔργον τῆς εὐγνωμοσύνης, ὅπερ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἀνήγειρεν ἐν Γραβίᾳ, ἐν ἀλίξει πλείοστον ἀπὸ ἑκατὸν ἱστορικῶν τῆς ἱστορίας, ἐν ὅσον ὀλίγα σχετικῶς δι' αὐτὸ ἔδαπανήθησαν!

Καὶ ἂν ἡ εὐγνωμοσύνη δὲν εἶνε λέξις ἰκανὴ νὰ ἐνθυμισθῆ ἔνιοτε, ἢς ἐνθυμισθῆ τὸ θετικὸν κέρδος, ὅπερ τὸ ἔθνος ἀποκτᾷ ἐκ τῆς δωρεᾶν σχεδὸν γενομένης διδασκαλίας καὶ διαδόσεως τῆς ἱστορίας του!

Ὑπο τοιαυτὴν ἐποψίν ἀγνοοῦμεν, ἂν θὰ ἐξετάσωσιν ἄλλοι τὴν μεγάλην ἐροτήν, ἥτις τελεῖται αὐτὸν ἐν Γραβίᾳ, εἰς αἰδίων μνήμην τοῦ Ὀδυσσεύς Ἀνδρίτσου.

Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτῶν ἐν πλήθει θὰ κυκλοῦσιν ἀσκεπῆς τὸ ἱερὸν μνημεῖον τῆς δόξης, ἢ δὲ ἐθνικῆ Μοῦσα θὰ φωτίσῃ αὐτὸ διὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῆς.

Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐπάνοδον, ἢς ὑπολογίσωσι καὶ οὗτοι πάντες πόσα ἐδιδάχθησαν, ὅποιας συγκινήσεις ἠσθάνθησαν, καὶ ἢς ὁμολογήσωσιν, ὅτι οὐχὶ μία μόνη γενεὰ, ἢ γενεὰ τῶν παιδιῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι προεσβύτεροι ἐδιδάχθησαν ἐπὶ τῇ εὐχαρίᾳ ταύτῃ τὸ μέγα καὶ σωτήριο μάθημα τῆς ἱστορίας.

Ἡ ὁμολογία αὕτη ἔσται ὁ γλυκύτερος φόρος τῆς εὐγνωμοσύνης, ὃν δύναται ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν σκίαν τοῦ Ὀδυσσεύς Ἀνδρίτσου καὶ τῶν συμμαχητῶν του!

ΗΕΡΗ ΤΟΥ ΒΑΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ

Εν τινι των περι Μακεδονίας αρθρων της Εφημερίδος (αρ. 131) αναγράφεται, ότι, «Και αυτοί οι έχθιστα προς ημάς διακείμενοι διαμνησθησάμενοι μὲν τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτήρα τῶν παλαι Μακεδόνων καὶ ἀρνούται πᾶσαν πρὸς τοὺς ἡμετέρους προγόνους συγγένειαν τῶν λοιπῶν κατοίκων τῆς ἀρχαίας Μακεδονίας, τῶν ἀρχόντων κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς Θρακικὰ καὶ Ἰλλυρικὰ γῆλα, δὲν δύνανται ὅμως κττ.» Βεβαίως οἱ έχθιστα πρὸς ημάς διακείμενοι διατείνονται ταῦτα εἴτε ἐκ πολιτικῶν συμφερόντων εἴτε καὶ ἐξ ἀγνοίας. Ἀλλ' ἡμεῖς, ὄν τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον οὕτως ὑπονομεύεται, οὐτε νὰ λέγομεν οὐτε νὰ πιστεύομεν τοῦτοῖς ὀφειλομέν, δταν, ὅπως ἐν τῷ παρόντι, ἡ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια βῶσ' ὑπὲρ ἡμῶν. Μήπως ἐπὶ μακρὸν δὲν ἠκούομεν, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἡπειρώται ἦσαν λαὸς βάρβαρος, βραδύτερον ἐξελληνισθεὶς, συγγενὴς δὲ τῶν παλαι Ἰλλυριῶν καὶ νῦν Ἀλβανῶν, μέχρις οὐδ' αὖ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Δωδώνης «Πᾶσαι αἰ σκεπταίαι καὶ ἀσφραεῖς παραστάσεις αὐταὶ διὰ μίσεως ἐξηφανίσθησαν, τὸ ἔκγονο τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐκαθαρίσθη πάσης ὑπονοίας περὶ βαρβαρισμοῦ»; (Allen diesen unklaren Vorstellungen ist jetzt ein jähes Ende bereitet, die Wiege des Hellenenthums ist von Verdachte der Barbarei gereinigt. A. Fick.)

Οἱ παλαιοὶ Μακεδόνες ἦσαν Ἕλληνες. Τὴν ἀκαταμάχητον τοῦτου ἀπόδειξιν ἐξηγήσεν ὁ ρηθεὶς Aug. Fick πρὸ 14 ἐτῶν διὰ τῆς ἐξετάσεως τῆς γλώσσης αὐτῶν τῶν ἀρχαιοτάτων Μακεδόνων. Εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς περὶ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα ἀσχολουμένους, ὅτι πολλοὶ λέξεις φέρονται ἐν τοῖς λεξικοῖς τῶν παλαιῶν μετὰ τῆς σημειώσεως Μακεδονικῆς ἢ Μακεδόνος. Τὰς λέξεις λοιπὸν ἡ γλώσσα ταῦτας ἐξετάσας ὁ ἀνὴρ μετὰ τῆς χαρακτηριστικῆς αὐτῶν ὀξυδερκείας ἐξεύρεν, ὅτι

α) ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσι πολλοὶ ὀνόμαζομενοι Μακεδονικαί, ἃς δὲν ἠδύνατο νὰ μάθωσιν παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων οἱ Μακεδόνες, ἀφ' οὗ χρόνου ἤρχισαν νὰ ζηλωσὶ καὶ παραλαμβάνωσιν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν, διότι αὐταὶ ἦσαν ἡ τότε ἡδὴ ἀπρηχαιωμένα καὶ δὴ τῇ λαλουμένη γλώσσῃ ἀγνωστοὶ ἢ ἀρχῆθεν παντελῶς ξένοι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, εἰ καὶ Ἑλληνικώταται. π.χ. ἀμάλδος (ὅπως καὶ ὁ Ὀμηρὸς ἀντι τοῦ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐν τοῖς δοκίμοις χρόνοις ἀμάλδος), γυάλων: εἶδος ποτηρίου (ἐν τοῖς δοκίμοις χρόνοις οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἐπὶ μέρους τοῦ θωρακὸς μεταχειρίζοντο τὴν λέξιν), ἀγχαρμόν (= ἀν-χάρμα, ἐπιπλ. λέξις), δαίτας: μερίστας (συμφορὸς τοῖς ἄλλοις Ἕλλ.), κῦρροι: νόθοι (Κῦρρος ἐν Ἑλλάδι ὄνομα Κῦριον τ.ε. ἀπρηχαιωμένον παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἕλλ.), νικατήρες: πελιδὸν καὶ πελιδὴν (οἱ ἄλλοι Ἕλλ. πε-

λιδός), περίτιος (οἱ ἄλλοι Ἕλλ. περισός - τίος), Πενκίτιος (πρὸ) βέλος ἐπε - πικὸν, Πτομαίος (πτόμαος ἐπιπικόν), β' Αἰ λέξεις αὐταὶ λέγουσι σπουδαιότητα ὁμοιότητα τῆς Μακεδονικῆς γλώσσης ἑλλὰς διαλέκτους: τὰ κοινὰ δὲ καὶ ὁμοία ταῦτα δὲν ἠδύνατο νὰ παραλάβωσιν οἱ Μακεδόνες παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἐπειδὴ ταῦτα δὲν ἀνηκον εἰς τὴν μετὰ τοῦ πολυκαμοῦ εἰσαγομένην Ἀρκατικὴν διαλέκτον, ἀλλ' εἰς ἄλλαν ἀνάγκη ἄρα νὰ ἦσαν ἀρχαιοθεν κοινὰ τῇ τε Μακεδονικῇ διαλέκτῳ καὶ ταῖς λοιπαῖς. π.χ. ἐν ἀγχι ἐν κρονὸν τοῖς Μακεδόσι καὶ Ἀρκαίοσι, (=Κρονία καὶ Ἰσῶς καὶ τοῖς Κρησῖν Ἰσθία, (=ἐθία=μεσημβρία) τὸ ἀν' ἀντὶ ω. (αα). Βοιωτ. Ἀρκαδ. καὶ Μακεδ.) Σαυκράτης=Σωκράτης, Ἀπολλωνίδαυ Ἀπολλωνίδαυ, σαυτορία=σαυτορία τὸ ζ' (Ἀρκαδ. καὶ Μακεδ.) Ἰσθέρθρον=βαράθρον: τὸ οὐ ἀγχι ἢ Ἀσχων. Βοιωτ. καὶ Μακεδ.) ἀβραῖτες (=ἀβραῖτες=ὄφρου-ες) τὸ οὐ ἀγχι ω. (Μακεδ. καὶ Θεσσαλ.) ἀκρογχοί (=ἀκρογχοί=δρῶι).

γ) Ἐν ταῖς λέξεσι ταύταις παρατηρεῖται τελεία καὶ μέχρι τῶν ἐλαχίστων ἐξικνομένη ὁμοιότης τῆς τῶν Μακεδόνων γλώσσης: πρὸς τὸν καθόλου χαρακτήρα τῆς Ἑλλ. γλώσσης: π.χ. τοῦ ρήματος βδάλλω, βδέλλα, ἐν οὐδεμῇ ἄλλῃ συγγενεῖ γλώσσῃ ἀνευρίσκονται ἴσῃ πιθανά. εἶναι λοιπὸν μόνον Ἑλληνικὸν: ἀλλὰ καὶ δὲ Μακεδόνες ἔλεγον ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας βδάλλεγει: ἀμέλλει, εἰς βδελεγει, ὅπερ ἔχει πρὸς τὸ βδέλλα, ὅπως τὸ σελαγει πρὸς τὸ σέλας κττ. Τὸ F ἀποβάλλουσι πᾶσαι αἱ Ἑλλ. διαλέκτοι, ἡ μὲν ἄλλοι ἢ δ' ἴπτοναι καὶ ἡ Μακεδονικὴ ὁμοίως, πρὸλ. ἄξος ἀντὶ λαξάγος (=ἀξος λαξῶν), ἄξος = ὕλη (Φόγνυμι) ἄξιος, καὶ ἐν Κρήτῃ πόλις ἄξος ἢ Ράξος καὶ Ὀαξός, νῦν Ἀξός: ἀππας = ὁ προφῆς Μακεδόνες, ἀππας, ἀππας, ἀππῶν κττ. Ἑλλήνες κττ.

δ) αἱ λέξεις αὐταὶ δεκνύουσιν ὀρισμένην καὶ ἀκριβῆ τὴν προφορὰν τῆς Μακεδ. διαλέκτου, ἢ ὅπως διαφόρος τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ὡς πρὸς τινὰ ἀπετυπώσαν οἱ Μακεδόνες, οὐχ εἰς τὰς λέξεις, ἃς βραδύτερον παρέλαβον, ἢ ἠδύνατο νὰ παραλάβωσιν παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἀλλ' ἃς εἰχὲν μετὰ τῶν ἐπιφώνων τῶν ἀρχῆθεν κοινὰς: πρὸλ. κεβλή καὶ κεβαλή = κεφαλή, ἀδαλός ἀσβολός, τ.ε. αἰθάλος (αἰθ-ω), ἀδρανα = αἰθρία (πρὸλ. αἰθρη-γενετής ὁ Βορέας), θάνος = θάνατος καὶ θανάω = κτείνω, καθάρος = καθάρος, κἀνάρος = γνάθοι, ξαρδός = ξανθός; βάλανρος = γάλαρος; Βαλίνος = Βαλίνος; Βερενίκη, Βιθίππος (βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 611 - 579, ὅπερ βεβαίως δὲν εἶχεν εἰδέει εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν Μακεδονίαν ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς καὶ δὴ ὁ ἐξελληνισμὸς τῆς λέξεως); Κέβαλος, Κεβαλίτιος = Κεφαλός; Κεφαλίτιος, Ἄρρην = Θάρσων κττ.

ε) Κατὰ τὸ ἴθος τῶν βορείων Ἑλλήνων τοῦ νὰ ὀνομάζωσι τοὺς βασιλεῖς τῶν

δι' ὀνομάτων πτηνῶν, ἢ καὶ πωλασώτατα εἰς τὸν ὄμιλον τοῦ βασιλείου τῆς Μακεδονίας ὀνομάζωσι. Περδίκας, ὅπως ὁ Πέρος ἀετὸς ὁ Ἀντίγονος, ἱέραξ, ὁ Ἀπόλλος ἀετῶν κττ.

Διὰ τούτων καὶ ἄλλων ἀπαρῆγγο τῆς ἰστορίας οἱ ἀριστοὶ διαλεκτολόγοι καὶ γλωσσολόγοι καθηγητῆς A. Fick, ὅτι ἡ γλώσσα τῶν Μακεδόνων εἶναι διαλέκτος Ἑλληνικὴ καὶ οὐδὲν ἄλλῃ (=dass die Macedonische Sprache nur ein griechischer Dialect ist.). Ἐπειδὴ δ' ἐν τῷ παρόντι ἡμῶν ἔχοντες ἡμεῖς ἔχοντες ἡμεῖς ἔχοντες καὶ κριτικῶν γνώρισμα τῆς καταγωγῆς καὶ συγγενείας τῶν λαῶν νομίζεται εἰκότως ἡ γλώσσα, ἢν λαλοῦσι, καὶ ἐπειδὴ ἂν τοῦτο ἀληθεύς σήμερον ἀναγὰρ πάλιν περισσοτέρων ἢ ἀληθῆς προκειμένου περὶ λαῶν προγενεστέρων παντὸς ἐν Ἑρώτῃ πρᾶξιμα, δι' αὐτὰ φρονῶ, ὅτι ταῦ λοιπὸν διὰ τὰς μὴ τυχὸν ἐθελουσιφούντας ἢ ἐκ συμφέροντος τὰ πράγματα διαστρέφοντας (μὴ πᾶς δὲν ὀνομάζουσι καὶ αὐτὸν τὸν Ἀριστοτέλην Βούλγαρον!) οὐδεμία παρεμποδιστικὴ Ἑλληνικῶν χαρακτήρος καὶ καθόλου περὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν ἀρχαίων Μακεδόνων δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία. Αἱ δὲ κατὰ τῶν Μακεδόνων καταγγελίαι τοῦ ἄλλως φιλοπατρῶδους Δημοσθένους καὶ τοῦ φιλοσόφου Θεοπύτου—ἄλλως τε καὶ ἐξελεγχθεῖσαι ἐκ τῶν ὀστέων, ὑπὸ τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ πρακτικωτάτου Πλάτωνος—δὲν ἔπρεπε νὰ πατάσιν οὐδὲν, ὅπως οὐδ' ἡ τοῦ Θεουκιδίου κατὰ τὸν Ἑλληνισμὸν τῶν Ἡπειρωτῶν κατηγορία ἐξάπατ' ἔν τινά.

Καιρὸς λοιπὸν νὰ πύσωμεν ἀπατῶμεναι καὶ ἀπατῶντες ὡς πρὸς τὸν Ἑλληνισμὸν τῶν παλαι Μακεδόνων, πρὸς μεγίστην ζημίαν οὐ μόνον τῆς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῆς ἰδίας πατρίδος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαΐου 1888. Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΑΔΗΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΩΣ

Φίλος ποιητής, διακρινόμενος διὰ τὰς ὄρατις παρομοιώσεις τοῦ, ὁ Ἀχιλλεὺς Παράσχος, μοι ἔλεγε πρὸ τίνος, ὅτι ἡ Σπύρος ἐμβιάζει μὲ εὐμώρον διήγημα. Ἀλλ' ἡθέστερον χαρακτήρισμόν δὲν ἠδύνατο τίς νὰ εὐρή. Πράγματι. Οὐδὲ τὰς ἀτελευτήτους καὶ περιπετικῆς περιπέτειας μακροῦ μυθιστορηματικῆς παρουσιάζει, οὐδὲ ἰσχυρὰς συγκινήσεις, ὅπως ταῦτα προκαλεῖται Ἄθηναι μάλιστα. Ἀὐτὴ εἶναι μυθιστορηματικὴ. Ἀρκεῖ νὰ ριψῆς ἐν βλέμματι εἰς τὴν πρώτην τυχοῦσαν ἐφημερίδα τῆς, διὰ νὰ πεισθῆς, ὅτι ἐκ τῶν στοιχείων, αἵνα μεταχειρίζονται οἱ μυθιστοριογράφοι πάσης χώρας καὶ γλώσσας, ἵνα στοιχειοθετήσωσι τὰ ἔργα τῶν, οὐδὲν ἐλλείπει ἀπὸ τῆν θεωρουμένη καθ' ἑαυτὴν πόλιν. Οἱ ἱππῶται καὶ οἱ κόμητες, αἱ μεγάλαί δεσποινίδες καὶ οἱ τυχοδιώκται, τὰ ὑποκτὰ μέγαλα καὶ ἀ-

περὶ αὐτῶν μυστηριώδης ἀφήγησις, οἱ μεγάλοι ἐγκληματῆται καὶ οἱ παρ' αὐτοὺς μεγάλοι μάρτυρες, αἱ θαλάαι καὶ αἱ πηγῆσι, τὰ σκάνδαλα τῆς ἡμέρας, οἱ οἰκωμένοι ἐνδείεις καὶ ἐγειρόμενοι πλοῦσι, ἢ τὰνάπαλι, οἱ ἀντιπροσώποι ὀρατικοὶ παρ' ἑλθόντος, οἱ φιλόκωποι, οἱ αὐτοκτόνοι, τὰ ἀνάκαλυπτόμενα πτώματα τοῦ πατωλοῦ τοῦ χρυσοῦ καὶ τὰ τέλματα τῆς πείνας, οἱ ἀνθρώποι αἰ δύο ὄψεις ἔχοντες ἢ καὶ οὐδεμίαν, αἱ μεγάλαί παρανομιζόμενα ἀρεταί, αἵτινες διατηροῦνται ἀτηρητοὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ τοῦτοῦ γένους τῆς, τὰ ὄλγα ταῦτα μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀρχαίων, ἵνα καταστήσωσι τὰς Ἀθῆνας ἀληθῆς μυθιστορηματικῆς μεταλλεῖον μυθιστορηματικῆς, τὸ μόνον ἴσως, ὅπερ ἀρῆναι ἀνεκμετάλλετον.

Ἀλλ' ἀπὸ τῆν Σπύρον, ἀπὸ τῆν Ἑρμούπολιν μὴ ζητήσῃτε ὑπόθεσιν μυθιστορίας. Εἶνε «εὐμώρον διήγημα» ἄπως τὴν ἐχαρακτήρισεν ὁ ποιητής, μὲ δύο τρεῖς τὸ πολὺ πικρὰς, τρυφερῶν αἰσθηματικῶν, ἀρχίζον ἀπὸ μίαν περιγραφὴν, ἔχον μεγάλην τινὰ παρῆθιν, ἀφιερῶμένη εἰς τὴν Πλατείαν, συμπεριλαμβάνον ἀπαρατήτως ἐμπορικὰς τιμας καὶ βιομηχανικὰς πληροφορίας, μὲ κίνδυνον νὰ καταστῇ ὀλίγον πεζὸν, ἀρκετὸν ἔρωτα, μὲ κίνδυνον νὰ καταστῇ πολὺ ὑψηλόν, καὶ καταλήγον εἰς μίαν Ἀπογευματινὴν τὸ πολὺ παρὰ τράπεζαν πλήρη γλυκυσμάτων καὶ παίγνιων χάρτων, διὰ νὰ μὴ ρηθῆ, ὅτι ὁ διηγηματογράφος παρέλειψε νὰ προκαλέσῃ καὶ ποιάς τινὰς συγκινήσεις, ἔστω καὶ ἐκ τοῦ χαρτοπαίγνιου, ἢ πόνους... ἔστω καὶ ὀδονταλγίας!

Φυλλομετρῶν μετὰ στοργῆς τὰς ὀλίγας σελίδας τοῦ ἀπερίττου τοῦτου διηγηματικῆς, προσηλῶ μετὰ θαυμασμοῦ τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν πρώτων γραμμῶν τοῦ κεφαλαίου, ὅπερ ἐπιγράφεται Ἐμπορίον. Αἱ πρώται γραμμαὶ εἶνε εὐάρεστοι: Ἡ Σπύρος εἶνε ὁ ομφαλὸς τοῦ Αἰγαίου, καὶ τὸ Αἶγαίον εἶνε τὸ κέντρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὅταν τελειοποιηθῶσι τὰ τηλεσκοπία ἀπὸ ὑψηλῆς τινος κορυφῆς τῆς Σπύρου—ἂν δὲν ὑπάρχῃ κατάλληλος, δὲν εἶνε δύσκολον νὰ εὐεῖρη τοιαυτῆς ἢ φιλόπονος ἐπιμονὴ τῶν Ἑρμούπολιτῶν—θὰ βλέπῃ τις ἐξ ἴσου ἀπεχούσας τὴν Κρήτην καὶ τὴν Θράκην, τὴν Ἰωνίαν καὶ τὴν Στερεάν, τὰς τέσσαρας πλευράς τοῦ Αἰγαίου, τὸν Ἑλληνισμὸν σχεδὸν ὅλον. Ἀλλὰ καὶ πρὶν τελειοποιηθῶσι ταῦτα, κατεμέτρῃσαν τὰς ἀποστάσεις, ἐαχέθησαν, ὑπελόγησαν οἱ πρώτοι κάτοικοι τῆς νήσου, καὶ ἐγένοντο αἱ ἱδρυταί τῆς Ἑρμούπολεως.

Ἐλαβον ὡς σύμβολον τὸ κηρύκειον τοῦ Κερδίου, χωρὶς ἀνάσκαψαι καὶ διαγινώσκουσι πρὸς εὐρεσίαν ἀγαθῶν κλασικωτέρου κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Ἀθηναίων, καὶ εἶπον: Ἴδον τὸ μέρος: ἔδωκεν ἡμεῖς ἐγείρωμεν τὸν κεντρικὸν σταθμὸν ἀδιαφοροῦν ἂν στερῆται ὑδάτος: ἔδωκεν ἡμεῖς ἐγείρωμεν τὸν κεντρικὸν σταθμὸν ἀδιαφοροῦν ἂν εἶνε βράχος σκληρὸς θὰ τὸν καταργά-

σθῶμεν. Ἄς τὸν καταστήσωμεν πατρίδα ἰδικήν μας καὶ πατρίδα τῶν τέκνων μας. Οἱ πλεῖστοι, ὡς γνωστὸν ἦσαν ἐκ τῆς δουλείας, ἢ δὲ ἱστορία ἐλάττου ἦσαν ἀπὸ τῆς ἀληθῆς μαρτυρίας. Ἐπαρτίσαν νὰ ἀσημαίνωσι τὰ δεινὰ τῶν, ἐπειδὴ ὄχι μόνον εἰς μακρὰν, ἀδύνατον ἐργασίαν. Καὶ τὸ κατάρθωσαν. Ἐναίθετον πρὸς αὐτῶν ἐπρόβον, τὴν ἐργασίαν, δι' ἧς πάντες οἱ ἄλλοι σκοποὶ πραγματοποιῶνται. Ἐπειτα διὰ τοῦ παραδείγματός τῶν ἐκτρώσαντα σχέδιόν τῶν, καὶ ἐξήτησαν σωτηρίας συνεργάτας: Ὅστις εἶνε θετικὸς ἀνθρώπος, ὅστις δὲν ἀρέσκειται εἰς θεωρίας καὶ λόγους, ὅστις φρονεῖ, ὅτι δὲν ἦσαν πρὸς ἄλλοι οἱ πρόγονοι ἡμῶν θεοποιήσαντες τὴν Ἑρμῆν, ὅστις νομίζει, ὅτι τὸ ἐμπόριον εἶνε μὴ Ἑλληνικὴ δύναμις ἐπίσης ἰσχυρὰ, ὅπως καὶ πᾶσα ἄλλη, ἃς ἔλθῃ ἐν ταῦτα. Δὲν θὰ εὐρή γραφικὰ τόπια καὶ ἀνθῶνας, οὐδὲ λιανὰ καὶ ὀκνηρίαν. Δὲν εἶμεθα ὀλοὶ μέγα τὸς Διογένης. Ἄν εἶνε τις τοιοῦτος νὰ μὴ ἔλθῃ ἐδῶ, διότι θὰ δώσωμεν περισσοτέρων ἀξίαν εἰς τὸν πῆχον σου ἢ εἰς αὐτόν. Ὅστις θέλει ἐργασίαν, ἃς ἔλθῃ.

Καὶ συνέρψουσιν πανταχόθεν τότε οἱ ἀνθρώποι τῆς ἐργασίας. Οἱ τραγεῖς βράχοι ἐξωραίσθησαν, καὶ τοὺς ὀλίγους οἱ αἰσχύους, οὐδ' οἱ γέροντες ἐνθυμῶνται, καὶ εὐδέησαν ἐκτεταμέναι συνουκίαι καὶ εὐαρεῖ οἰκοί. Ἐπέμψεν ἡ δούλη Ἑλλάς, ἐπέμψεν καὶ ἡ ἐλευθῆρα ἀντιπροσώπους, καὶ τὸν μικρὸν ἐμπορικὸν σταθμὸν μετέβαλον ταχέως εἰς μέγα ἐμπορικὸν κέντρον. Πάντα τὰ ἐμπορεύματα, αἵτινα ἡ Ἑρμούπολις ἐπέμψεν, ἵνα διαμοιρασθῶσιν εἰς τὴν Ἀνατολήν, εἶδε νὰ διέλθωσιν ἐς Ἑρμούπολεως. Ἴδου εὐθὺς μέγα διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον. Ὅτι παράγει ἡ Ἑλλάς, καὶ ἐξήτατο ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὅτι Ἑλλάς καὶ Ἀνατολὴ παραγοῦσι, καὶ ἐξήτατο ἐν τῇ Ἑρμούπολι, Ἑρμούπολιται προθύμως τὸ ἐπιρῆθαιον, τὸ ἐπέβαλλον. Ἐκατομμύρια χρυσοῦ διέμοιρασε τότε ἡ Ἑρμούπολις, ἀλλὰ ἐκράτει καὶ ἀρκετὰ, ὡν περίφαντες ἀποδείξεις τὰ μέγαλα βιομηχανικὰ καταστήματα, αἵτινα ἤγειρεν ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς, καὶ αἱ χιλιάδες τῶν πλοίων, αἵτινα ἐναυτήγησαν. Αἱ χιλιάδες δὲν εἶνε λέξεις: εἶνε ἀλήθεια.

Ὅσον προχωρῶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ κεφαλαίου τοῦτου, τόσον πλεονάζει ἡ χαρὰ μου, ἀλλὰ τὸ τέλος τοῦ δὲν εἶνε ἐξ ἴσου εὐάρεστον ὅσον ἡ ἀρχή. Ἡ μὲν μετὰ τὴν ἀλλοτρίωσιν τοῦ κέντρου τῶν αἰ ὑψηλοὶ κωποδοχοὶ μεταξὺ τῶν χιλιάδων ἐργατῶν τῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων διακρίνωσι καὶ τινὰς ραθυμῶς ἐξηπλωμένους, ἐδῶ ἐκεῖ ἡ χαλαρῶν καὶ ἐπὶ τῶν στολυδαίων τῶν νεοεῖων μόλις βλέπω ὀλίγους τινὰς σκελετοὺς πλοίων μετὰ βραδύτητος περιβαλλομένους τὰς ἑσθίνας σάρκας τῶν Ἀρχίτων νὰ φοβουμῆ, μὴ δὲν εἶνε αὐτὴ ἡ Ἑρμούπολις ἢ πρὸ δεκάετα εἰς ἐθνομόμιαι ὄργωσαν μέγαν παραφορὰς εἰς τὴν προόδον, ἐγείρωσαν νὰ ἀελοποιεῖται καὶ βυρσοδεψία καὶ σιδηροργεῖα, καὶ μεταβάλλου-

σαν εἰς στέραν τὸν λιμένα τῆς διὰ τῶν κομποπρωμάτων ἀπερῶν πλοίων καὶ ἀπρωμάτων πᾶσης ἐθνικότητος πᾶσης σημαίας. Ἐρωτῶ διὰ τὸ δειλοῦργετον, καὶ δὲν μοι ἀποκρίνονται. Ἐρωτῶ διὰ τὰ βυρσοδεψία, καὶ μοι λέγουσιν, ὅτι δὲν καταργάζονται πλέον, ὡς ἄλλοτε, ἐκατόνταδαι χιλιάδων δερμάτων κατ' ἔτος. Ἐρωτῶ τέλος διὰ τὴν δεξιὰν χειρῶν τῆς Ἑρμούπολεως, τὴν Ἑλληνικὴν Ἀτμοπλοία πῆς, καὶ μοι ἀπαντῶσαι κινῶντες μετὰ θλίψεως τὴν κεφαλὴν.

Εἰς ἕκαστον ἀνθρώπον θὰ παρουσιασθῇ πάντοτε εὐκαιρία τις, ἵνα εὐτυχήσῃ. Ἀλλὰ εἶνε γεγραμμένον, φαίνεται, νὰ μὴ δύναται εἶνε πάντες νὰ ἐπωφεληθῶσιν αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο πολὺ ὀλίγοι εἶνε οἱ εὐτυχεῖς ἀνθρώποι. Διὰ τὴν Ἑρμούπολιν ἐφαρμόζεται πληρέστατα ἡ γνώμη αὕτη. Ἐσχε τὴν εὐκαιρίαν, ἵνα εὐτυχήσῃ, ἵνα ἐπιπέψῃ τοὺς μακροὺς μόχθους καὶ τοὺς ἀγῶνας τῆς, καὶ ἡ εὐκαιρία αὕτη ἦτο ἡ Ἀτμοπλοία τῆς. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπωφεληθῇ αὐτῆς. Θὰ ἐγένετο κυρίαρχος, θαλασσοκράτειρά τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Μεσογείου. Θὰ ἐξέπεμπε τοὺς ἀτιμῆρες θεράποντάς τῆς εἰς τὰ πέλαγα, καὶ πανταχόθεν θὰ ἀπεκλύθησι τινὰς καὶ πλοῦτη. Ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζε νὰ ἐπωφεληθῇ. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν μεγάλην, τὴν ζωτικωτάτην ταύτην ἐπιχείρησιν, ἐφ' ἧς συνεκέντρωσε τὸσας δυνάμεις καὶ τὸσας ἐλπίδας τῆς, ἡ Ἑρμούπολις ἐστάθη ἄφρων καὶ σπάλτατος ἐπὶ τοσοῦτον, ὅστε νὰ μὴ ἀναγνωρίζεται. Ἄντι τοῦ Κερδίου ἔταξεν ἔφορον ἐκεῖ τὸν Ἑρμῆν ὑπὸ ἄλλην τὸν ἰδιότητα. Ἄντι νὰ σωρῆν κέρδη ἐπὶ κερδῶν, ἐσώρευε κατὰχρήσεις ἐπὶ καταχρήσεων. Ἀπὸ τριακονταετίας τὸ δένδρον, ὅπερ ἐπέπρωτο νὰ παρέχῃ νῦν σκιάν καὶ δρόσον εἰς ἄλην τὴν νῆσον, ἐθεωρήθη ὡς ζυλοσμοῦς ὕλη. Καὶ πάντες ἐζυλοῦντο. Εὐτυχῆς ἐκεῖνος, ὅστις ἐπλησίαζεν ὡς διὰ μαγείας τὰ θαλάσια τοῦ ἐπληρούοντο χρυσοῦ. Εὐτυχῆς ἐκεῖνος, ὅστις ἐμισθοδοτεῖτο ὁ μισθὸς τοῦ ἠτο παραδόξως τῆς Λερναίας Ἰδρᾶς, τῆς ὁποίας θάλας κερφαλὰς καὶ ἀν ἀπέκοπτες, πάντοτε ἀπέμεινον ἀκούσαι. Εὐτυχῆς πάντες. Εἰχὸν δωρεὰν θαλαμηγούς διὰ τὰ μικρὰ τῶν ταξείδων, καὶ πάντες δικαίως ἔλεγον: Τὰ ἀτμοπλοία μας! Ἀλλὰ δυστυχῆς ἡ Ἑρμούπολις. Ἡ δεξιὰ τῆς χεῖρ κατέστη οὕτω παραλυτικὴ, καὶ μάρτην προσπαθοῦσι τὰ νὰ τὴν θεραπεύσωσιν. Ὅτε ἐξεδηλώθησαν τὰ πρῶτα τῆς νόσου συμπτώματα, ὅτε ἠσθάνθησαν τοὺς πρώτους πόνους, καὶ δὲν εἶχον οὔτε τὴν δύναμιν οὐδὲ τὸ θάρρος ν' ἀντεπεξέλθωσιν, ἰσχυρῶς ἀντιπέλοος παρουσιάσθη, ὁ Πειρατεῖς.

Ἡ γείτων μου δὲν ἔχει πλέον δυνάμεις. Ἴσως... εἶνε τῆς ηλικίας, εἶπεν. Ἐγὼ θὰ τὴν διάδεχθῶ. Ἐγὼ ἔχω ζῶν, ἔχω μέλλον! Ἄς ἔχῃ ἐκεῖνη τὸ παρελθόν! Οἱ Ἑρμούπολιταὶ ἐσχηγῶσιν καὶ... ματαιοφρονῶν, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων, ἤγειρεν ἐπρημένην τὴν σφῆν ὁ ἀντίπαλος. Ἀλλ' ἂν οὐδεὶς ἐπιπλησθεῖται διὰ τὴν πρόωμον τοῦτου ἐξασθένειν, τὴν

προελθούσαν εκ της σφαλερας των δυνα-
μεων του εκτιμήσεως, πάντες θλιβόντων
δια τους άτυχησαντας. Άλλοι τής έρ-
γασίας, όσον άφρονες και άν έδειχθησαν
ούτοι. Η μία πτώσις έφερε την άλλην.
Αι ζημιαί δέν έρχονται συνήθως εις ένι-
κόν άριθμόν. Αι δε πηγαί των κερδών δέν
λέγω, ότι έστέρησαν, άλλ' ήλαττώθη-
σαν.

Και τό κεφάλαιον τούτου του διηγήμα-
τος, τό όποιον τόσον καλά ήρχισεν, θα
κατήντα θλιβερόν εις τό τέλος, άν ή έρ-
γασία δέν έχάρασσε κάτωθεν αυτού. άντι
κομψού τυπογραφικού κοσμήματος τό
ούράνιον τόζον τής έλλίδος.

Εν άλλη σελίδι του διηγήματος βλέπω
άριθμούς παρατεταγμένους. Άν τους ά-
θροίσω βλους όμού, θ' άποτελέσω κεφα-
λαίον τόσον στρογγύλον, ώστε να σάς φα-
νώσι τετράγωνον πρό αυτού τά ιδία σας,
πολυέβδομο όσον και πολυέβδομο άρχόν-
τες τής πρωτεύουσας.

Και εις τί χρησιμεύουν τά κεφάλαια
αυτά; Τούτους παταμός χρυσαύ εις
ποιάς μηχανάς εινε κινήτηρος δυναμιά;
Με έβεβαίωσαν, ότι τινές των Κροίσων
τής Ερμουπόλεως μόνον τό πρόσωπον
του κακού δούλου του Ευαγγελίου δύναν-
ται να υποδυθώσι, από έτών κρύπτοντες
τά τάλαντά των υπό την γην, και προ-
τιμώντες να τά καλύψωσι και με την κό-
νιν των αυτών, παρά να τά διακινδυνεύ-
σωσι και κατ' έλάχιστον. Άλλ' έγω δέν
τό έπίστευσα. Και ούδέ θα τό άνέφερον
κάν, άν δέν τό θεώρουον νόστιμον άνέκδο-
τον. δια διήγημα, έξ ου πρέπει να άφαι-
ρεθώσι αι τρικυμώδεις περιπέτειαι και
τά ισχυρά πάθη.

Εινε αληθές, ότι αι περιστάσεις καθι-
στάσι τον άνθρωπον υποπτον, και έπιφυ-
λακτικάν. Εινε αληθές επίσης, ότι οι κέ-
φαλαίοιχοι τής Ερμουπόλεως άντεμετώ-
πισαν γενναίως παντοειδείς περιστάσεις
τοπικάς και έθνικάς. Άλλά ή λέξις κομ-
πίσμα εν εποχή, καθ' ην ή έμπορικωτάτη
αΐσθησις τόσην έχει ανάγκην αΐματος, δη-
λαδή χρυσαύ, εν εποχή, καθ' ην και εις
όβολός, άνεξαρτήτως του γένους του, άνε-
ξαρτήτως του άριθμού του, εις καλώς
χειράς εύρισκόμενος—και αι χειράς των
εργατών ειναί αι καλλίτεροι—δύνανται να
γεννη καθ' έκαστην διδυμα τέκνα, ή λέξις
κομπόδεμα μοι έφάνη ή χειροτέρα. λέξις,
ή μάλλον κακόηχος, ήν έσυλλαβισα εις
τό εύμορφον τούτου διήγημα.

Ίδου και άλλη σελίς επί τής όποιος
σταματά τό βλέμμα μου.

— «Η κυρία Α. μάς έμήνυσε, ότι θα
έλθη τό άπόγευμα, και άν αγαπάτε να έλ-
θητε και σεις».

Τουίτουτον τύπον έχει ή προφορικη πρό-
κλησις, ήν εξακοντίζει δια τής ύπρε-
τρούς της άπ' άκρου εις άκρον τής Ερ-
μουπόλεως ή κυρία Β. καλούσα τας φί-
λας της κ. κ. Ρ. Α. Ε. Ζ. και έως του

Ω, διατί σήμερον έχει την Απογεματι-
κήν της; —
«Άλλοτε ή Απογεματική ήτο τό κυ-
ριώτερον μετά τό λουκούμα προϊόν τής
Ερμουπόλεως, ειχε δε ίδιάν τινα τύπον
χρησιματικής θηλυκής συναναστροφής, ός
ουδαμού άλλου τής γής άπαντα». Ηδη
όμως φαίνεται, ότι αι κυρίαί δέν αγαπώσι
πλέον, όπως άλλοτε, έαυτάς και άλλήλας,
και όλόν εν καθίστανται σπανιότεροι. οι
οίκοι, όστινες διατηρούσι τό ιδιόρρυθμον
τούτο έθιμον, τό κατανήσαν να έχη τον
έξής σκεπών.

Οι κύριοι, ως έμποροι, ως βιομηχανοί,
ως ναυτικοί, εργαζονται και κερδίζουσιν
αι κυρίαί, ως ήλεκτρίζει τό παράδειγμα
τής εργατικώτατης και του κέρδους, εργα-
ζονται επίσης, αλλά δέν κερδίζουσιν
άλλο τί ή την σεμνήν και κομμιάν όψιν,
ήν άποκτά δια τής καθαρότητος και
τής τάξεως ή εστία των. Πράγματι βλέ-
παις και θαυμάζει. Έκάστός, οίκος
μυρίζει άρχοντία, και εις τους πτωχότε-
ρους άν άνήκη. Η τοποθέτησις των επί-
πλων, ή επ' αυτών εκθεσις πολυποικίλων
εργαχείρων, αναλόγως τής μορφώσεως,
κενημάτων, λόγου χάριν, ή λεπτός είρ-
γασημένον ξυλοκοπτικόν κανίστρον, δια
τά έπισκεπτήρια, ή γυναικόν εικονογραφή-
μένων από κυτία πυρεύων, άν τά εικονί-
δια σχηματίζουσι κομψόν (μακρόθεν) μοι-
σαϊκόν, και πρό πάντων δε ή καθαρότης
προδίδουσι χείρα ήκημένην νοικοκυράς,
την όποιαν θα έζήλευε πάσα Αθηναία
δυσμοίρος, ήναγκασμένη, άν ήθελε δια-
γνώρισθόν, να μεταβληθ ή εις Ισάβιον ξε-
σχιονίστρον.

Άλλ' όλα ταυτά θα γείνωσι μίαν φοράν,
και ή διατήρησις των εν καλή κατάστα-
σει δια τής συντηρήσεως, ειπομεν, τά-
ξως όλιγίστον χρόνον στοιχίζει. Όλα τά
καθήκοντα τής οικουράς έξετελέσθησαν
με τονν και με τό σίγμα από τής πρω-
τίας μέχρι τής τρίτης μ. μ. Έπειτα
τί να κάμουν, εκείνοι τουλάχιστον, ό-
σαι δέν έχουσι τέκνα ή τά εμεγάλωσαν
άρκετά; Να δέσουν τά χείρα των; Τούτο
άπαγορεύεται υπό του έγγυαρίου κώδικος.
Χθές έπλεκαν ή έκέντων, προχθές έφα-
πτον ή άνεγίνωσκον, σήμερα λοιπόν άφου
τάς έκάλεσαν, θα υπάγωσιν εις την Α-
πογεματικήν; διότι εινε εργασία και αυ-
τή, και εργασία από την όποιαν ίσως και
δέν θα φύγωσι ζημιωόμενοι. Δέν εινε μόνον
διασκεδάσις, εινε και έπιχείρησις. Όπως
οι άνδρες, πρέπει να κερδίσωσι (και αι
κυρίαί. Τό έπιχειρηματικόν πνευμα έδότη
φαίνεται εις τινάς, και άφου δέν δύναν-
ται να επιδοθώσιν εις άλλο τι, να γεινω-
σιν έμποροι, υπάλληλοι, και περιε-
σέυει ή καιρός, σπευδούσιν εις την φιλε-
κήν πρόσλησιν.

Απογορεύεται ή εσπράς εις τους άν-
δρας; ό μόνος άρραμ, άν βλέπω, εινε ίσως
έκκακός έφ' ου καθήνται, και ό Ρήγας
ήν άφάντες άνεκράτουν εν τή δεξιή.
Περι μακρόν τραπέζων ή περι δύο τρεις
μικροτέρας άγκας, ή και εικοσάς κυριαί
παίζουσι και παίζουναι δυνατά. Άκρα αιγή

βασιλεύει. Τά χαρτονομίσματα δέν θορυ-
βούσι. Την ειρήνη διακόπτουσιν όλίγα
λέξεις, έκέρδιση, χάνεις, ή τά ονόματα
των μετά δεξιότητος άνταλασσόμενων ή
ριπτομένων χαρτιών και ούδέν πλέον. Η
φλύαρος, άλλ' εύάρεστος κάποτε κακολο-
γία περί των ζένων υποθέσεων, περί του
φίλου τής γειτονιάς, περί των ιδιότρο-
πιών του γείτονος, περί των φορεμάτων
τής φίλης, δέν έχουσι ουδεμίαν σχέσιν πρός
τό είδος τούτου τής Απογεματικής. Άλ-
λοτε αυτή, ότε ήταεις εύρύτερον κύκλον,
ούχι εις όλίγους οίκους μόνον αλλά εις β-
λους σχεδόν, ως συναναστροφή ήτο εύα-
ρεστοτάτη άφ' ότου όμως περιωρίσθη και
αφαιρώθη υπό όλιγων τινών εις την λα-
τρειάν τής Τύχης, κατήντησεν άνωπό-
φορος. Καθ' έκαστον τέταρτον ώρας αι
υπήρετραί φέρουσιν γλυκύσματα, άλλ' ου-
δεμία προσέχει σχεδόν εις αυτά. Εινε προ-
σηλωμένοι επί ώρας ολοκλήρους εις τό
εργον και τας συζητήσεις του. Κάποτε
χαρωπή τις φωνή άκουεται έκέρδιση.
Κρίμα εις την φωνήν να άντηχη δια τόσον
άναρμόστον αίτιον.

Όταν έλθη πλέον ή νύξ — κάποτε ά-
νήκτουσι και φώτα, δια να εξακολουθή-
σωσιν άκόμη — εγείρονται όλοι, και κα-
τέρχονται εις την Πλατείαν. Ίσως και
τούτο εινε εις εκ των λόγων, δι' ους ό πε-
ρίπατος γίνεται άργά. Βεβαίως άρκοισι
δέκα ή είκοσι κυρίαί, να έπιβάλλωσι τούτο.

Η σελίς αυτή του διηγήματος δέν μοι
εφάνη πόσως εύχάριστος ή τά την παρέ-
τρεχον, άν δέν μοι προύξεναι βαθείαν εντύ-
πωσιν. Έπειτα δέν πρέπει να λέγομεν μό-
νον τά καλά. Η Απογεματική άπερη-
μονούθη εν τή χειροτέρα της όψει υπό του
διηγηματογράφου, δια να χρησιμεύσιν εις
την ιστορίαν, διότι ήνεα τής αυτή τροπή
καταδικωμένη υπό των πλειστων, πολλο
παχέως θα γείνη ή αίτια τής καταργή-
σεως της, ή θα επαναφέρη την πρώτην
ώραϊαν μορφήν της, καθ' ην εν μέσω χαρ-
μοσύνης γελώτων, ευαρέστον συνωλέ-
ξων, εύθύμου φλυαρίας, έκλεκτών γλυκύ-
σματων και έκλεκτοτέρας μουσικής διήρ-
χοντο και διέρχονται άκόμη εις άλλους
οίκους ώρας μεταμεσημερινάς ώρας.

(Τό τέλος εις τό επόμενον)

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ

Τη 27η Μαΐου.

Τόσον σπάνιος εινε, φίλε μου, οι ήγε-
μονίδαι οι περί τά γράμματα ασχολού-
μενοι, τόσω σπανιότεροι, οι δημοκρατικάς
τραγωδίας έρμηνεύοντες, και τόσον μονα-
δικοί μεταφράζοντες αυτάς εις την νε-
οελληνικήν, ώστε θα σε παρακαλέσω να
συμμερίσθης τήν χαράν ήν αισθάνομαι,
έχων πρό έμού ώραιον έργον του Σχιλλέ-
ρου εν μεταφράσει. Τήν Συνωμοσίαν του
Φίσεκου εν Γενούη; διότι ταύτην έπι-
λοπόνησε ό διάδοχος τής Σαξωνίας—Μά-
νιγγεν πρίγκιψ Βερνάνδος, γαμβρός του
Αυτοκράτορος τής Γερμανίας.

Δέν εινε, βλέπεις, συνήθης τις ό μετα-
φραστής, ουδ' ή μεταφράσις συνήθης; να
αρκεσθώ εις απλήν, αυτής αναγγελίαν.
Δέν εινε άπλώς δείγμα τών εις την γλώ-
σαν μας προόδων του πρίγκιπος, δηλαδή
αι καθαραι εξηγήσεις του, ουδέ πρωτό-
τυπος έκδήλωσις φιλελληνισμού; Εινε ω-
ραϊον έργον, δι' ου πλουτίζεται ή δραμα-
τική ήμων βιβλιογραφία, και ως τοιού-
τον από τής άρχής μέχρι του τέλους τό
διήλθον, και σοι τό συνιστά. Θα ίδης εν
αυτῷ, πόσον καλά δύναται τις να εκμα-
θη την γλώσσαν μας, και πρίγκιψ άκόμη
έάν εινε, όταν ουχι χάριν παιδείας, αλλά
λόγω σοβαρωτέρου σκοπού επιμελής και
άπο μακρού χρόνου, επιδικώκει τούτο.

Φιλοστόργως διήλθον τό έργον όλον
από τής άρχής μέχρι του τέλους. Εις ένα
εγγύριον μεταφράστην θα απέτεινον ίσως
παρατηρήσεις τινάς, άφορώσας εις την
εξεζητημένην χρῆσιν ιδιωτισμών, μη συμ-
βιβαζόμενων πρός την μορφήν, ήν κατω-
τέρα άμέσως έχει ή γλώσσα του. Θα τον
έψαγν ίσως, διότι λέξεις άνηκούσας εις
την καθαρώνσαν, μετμημένην εις την
δημιώδη, και δι' άλλας τινάς σχετικάς
ελευθερίας του Άλλ' εινε τόσον μικρά
πράγματα αυτά άπέναντι του παραδόξου
φαινομένου, όπερ παρορραζεί ό μεταφρα-
στής του Φίσεκου, ώστε και αυτά τά μι-
κρά του άμαρτήματα — τά όποια εν πα-
ρενθίσει πός τις θα έκαινε με την κα-
τάστασιν, εις ήν εύρίσκειται έτι ή ακαθά-
ριστος γλώσσα μας — έχουσι την χαρίν
έκεινην, δι' ης περιβαλλόμενα κάποτε τά
μικρά έλαττώματα των ώραιων κυριαών.

Ο πρίγκιψ Βερνάνδος ήτο πρό τινος
χρόνου εν Ελλάδι. Ηθεε να μελετήση
την χώραν και την γλώσσαν ήμων; ήδη
δε άποστείλει ήμιν τήν μεταφράσιν του
ως ενθύμιον τής ενταύθα διαμονής του.
Τον εύχαριστούμεν, θεωρούντες ήγεμονικόν
πράγματι τό δώρόν του. Έγω δέ αναμι-
μνησόμενος επαλαιού άνεκδότου, καθ' ό
άπαιτητικώς τις κύριος λαβών παρά του
βασιλέως του τόμον πλήρη χαρτονομίμα-
των τῷ εζήτησε τήν συνέχισιν, εκφράζω
παρομοίαν σχεδόν εύχήν, άφου τόσον φι-
λόπονος εινε ό μεταφραστής, και τόσα
τά έξοχα έργα του Σχιλλέρου τά άγνω-
στα εις τους Έλληνας.

Σοι άνακρινώ δε μίαν σχέψιν μου σχε-
τικήν, την όποιαν έλπίζω, ότι δέν θα
έσσης παράλογον. Να ερωτηθώσι δια του
τύπου όλοι αι λεγεώνες των εν Ελλάδι
μεταφραστών, άν θα μεταφράζον όντες
πρίγκιπες διάδοχοι. Ούτω θα ήδυνάμεθα
να άλιεύσωμεν μερικούς ειλκρινείς ανθρώ-
πους.

Η τραγωδία τής αρχαιοκαπηλείας
εξακολουθεί παριστανόμενη, και παρε-
χουσα ήμιν νέας καθ' έκαστην εικόνας.
Εινε αληθές, ότι επί τής σκηνής φέρον-
ται άδικοι όμού μετά δικαίων, αλλά μό-
νοι οι άδικοι άπομένουσιν επ' αυτής. Ο
τύπος τήν φοράν ταύτην είργάσθη μετά
δυναμείας και παρησίας, εις αυτόν δε θα
οφείλεται πέν ό,τι καλόν άπορρέουση εκ

της κοινής γνώμης και εκ της συνόφρω-
σεως των κυβερνώντων. Άφου ήρχισε τον
χαρόν, έλπίζω να τον τελειώση; διότι
άλλως μια επί πλέον εστρώσα εις τό νε-
ρόν κατ' ουδέν βεβαίως θα τον δοξάση.

Εκ τής μακίας, ήν από τινος επιδει-
κνύει, να εγείρη ζητήματα, και να τά
άφήνη ήμιστελή, ουδαμώς βεβαίως ουδ' αυ-
τός ουδ' οι άλλοι ωφελήθησαν. Άν τό
των αρχαιοκαπήλων άρεθῆ επί μικρόν,
ελησημονήθη και αυτό ως τόσα άλλα.
Και θα άπομεινη, έπειτα; Ζημία μόνον!

Μέχρι πρό μικρού, επί των δακτύλων
ήριθμούντο οι δια βοής υπό τής καινω-
νίας καταγγελλόμενοι αρχαιοκαπηλοι. Οι
άρχηγοί τής συντηρίας να είπωμεν.
Τώρα όμως τόσον έπολλαπλασιάσθησαν
μετά τας γενομένας αποκαλύψεις, ώστε
έκεινοι μόν άπαλεσαν μέρος τής δόξης
των, ή δε κοινωνία άγνωστα ποίον πρώ-
τον, ποίον ύστερον να καταράσθη, φόβος
εινε μή τους άμνηστεύση βλους, έάν και
ή δικαιοσύνη τους λησημονήση.

Βεβαίως δε τοιούτος δέν εινε ό σκο-
πός, άν επιδικώκει ό τόσον εργασιείς κατά
των έγκλημάτων τούτων τύπος τής πρω-
τεύουσής!

Δια να ένοήσης όμως, φίλε μου, ποίαν
σχέσιν έχει ό πίθος των Δαναίδων με
την σύγχρονον Ελλάδα, και δια τί δέν
πληρούται τέλος πάντων με τά αποκαλύ-
πόμενα καθ' έκαστην κακά, να ριφθ ή
εις τήν θαλασσαν, και σωθώμεν από
αυτά, άφες να σοι διηγηθώ, τί είδον ση-
μερον, και φαντάσθητι πλέον σύ, τί έσκέ-
φθην εκ τούτου.

Διηρούμενη προχθές έξωθεν αρχαιοκα-
πηλείου τινός, εν τῷ όποιω κοίμως πα-
λουνται αι Έλληνικάί αρχαιοότητες, ότε
βλέπω ζεύγος Αγγλίδων ύψηλών και
ισχνών ως πυάρια, με πόδας μακρούς ως
άμφότεροι οι ιδικοί σου, αληθείς Αγγλί-
δας τέλος με τά ιδιότροπα και κακομα-
θημένα φορέματα του ταξείδιου των, έξα-
χόμενος και κρατούσας εις χειράς εβα-
στού μεγέθους πακέτα. Τῷ νομίσεις, ότι
περιείχον ταυτά; Αρχαιοτήτας; Μάλι-
στα. Και βεβαίως δέν τας ήγόρασάν, δια
να μάς τας χαρίσωσιν εις άνάμνησιν. Και
βεβαίως ουδεμία άστυνομία τας παρηκο-
λούθει, δια να λάβη τά μέτρα της κατά
την αναχώρησιν των. Και βεβαίως αυ-
ριον, όταν θα κοσμάσιν αυτά — αι άρ-
χαιότητες όχι αι Αγγλίδες — ζένα Μου-
σεα ή ζένα ιδιωτικάς συλλογάς, ό τυ-
πος θα ρηγνύει κραυγάς θλίψεως.

Περί τής πανελληνίου εορτής, ήτις θα
τελεσθ ή αύριον, όλιγίστας μέχρις ώρας
έχομεν ειδήσεις. Άλλά και εκ τούτων έ-
παρκώς καταφαίνεται ή πλήρης αυτής έ-
πιτυχία. Τήν κυβέρνησιν θ' αντιπροσω-
πέυση ό ύπουργός τής παιδείας, τήν άν-
τιπολίτευσιν ό άρχηγός αυτής μετά τι-
νων βουλευτών, τον τύπον πολλοι αυτού
αντιπρόσωποι, και τό έθνος ολοκλήρον ό
βασιλεύς. Μεθ' όλην τήν δυσκολίαν τής

συγκοινωνίας πανταχόθεν σπευδούσι προ-
ακύνηται τής μνήμης των μαρτύρων τής
ελευθερίας, όστινες ήβλησαν έκείν και του
άρχηγού αυτών Ανδρίτσου, όστις τόσον
γενναίως έπολέμησε και ήνδραγαθήσεν. Ο
έθνικός ποιητής κ. Παράσχος ενταλαμέ-
νος να εξυμνήση τό Χάνι και τους ήρωάς
του, θα ράνη δια διαφροσύλλων τήν ιεράν
έκεινην γην, εις πάσαν δε καρδίαν θα άν-
τηγήσωσιν οι στίχοι του, όπως και πάσα
χείρ τείνεσαι, να θλίψη τήν του φίλου
του κ. Κυργουσίου, ου τό όνομα φαίνεται
μοι πλέον άναπόσπαστον από την Γρα-
βιάν, διότι εινε πράγματι και ούτος εις
των υπερασπιστών τής!

ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ
ΟΙ ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ

Λοιπόν ή Στακτοπούτα υπάνδρευθη τό
βασιλόπουλο.

Υστερα άπ' όλίγον καιρόν απέθανεν ό
πατέρας του, και έγεινεν αυτός βασιλέας.

Έπειτα ή βασίλισσα Στακτοπούτα έ-
γέννησε μία κόρη, και τήν έβγαλαν Μιμή.

Αυτή ή καινούργια βασίλοπούλα Μιμή
ήτον εύμορφη ες άν τον ήλιον. Τό άσπρο
παχουλό προσωπάκι της και τά χρυσα
τριαντάφυλλα ήτο δέν και πολύ έξυπνη.
Όταν έγεινε δεκαπέντε χρονών, ήλθεν ό
καιρός να τήν παντρέψουν, γιατί αυτός
ήτον ό νόμος του βασιλείου και έπειδή
ήτον βασίλοπούλα, έπρεπε να πάρη άν-
δρα βασίλοπουλο, αλλά εις τήν χώραν
όλην δέν ήτον παρά δύο βασίλοπουλα.
τό βασίλοπουλο ό Πολύφημος, όπου ή-
τον έφτά φορές πειθό μεγάλος από τήν
Μιμή, και τό βασίλοπουλο ό Πυγματός,
όπου ήτο έφτά φορές μικρότερος.

Και οι δύο αγαπούσαν τήν Μιμή, αλλά
ή Μιμή δέν αγαπούσε μήτε τον ένα μήτε
τον άλλον, γιατί ό ένας ήτον πολύ με-
γάλος, και ό άλλος πολύ μικρός.

Ο βασιλέας όμως τής ζώακε διατα-
γήν, να διαλέξη τό ένα από τά δύο βασι-
λόπουλα, πριν περάση ό μήνας. Είπε δε
και εις αυτά να τήν τριγυράζουε, και να
τήν καταπέσιουσιν, να αποφασίση για τον
ένα. Αυτά δε τά βασίλοπουλα έσυμφώνη-
σαν άναμεταξύ των, να μη θυμώση έκείνος
που θα έτραγε τήν χυλόπιπτα,

Ο Πολύφημος ήλθε με τά δώρα του,
διάφορα βρόδια, άρνια, τυριά, και με κα-
λάβια γεμάτα από καρπούς τον ακολου-
θούσαν δράκοι πολεμισταί, ένδυμένοι
πρόβειαι άγρίων θηρίων.

Ο Πυγματός έφερε μικρά πουλάκια
μέσα εις ένα χρυσό κλουβί, λουλούδια και
διψικαντικά τον ακολουθούσαν δε κα-
ραγκιόβηδες και χορευταί, κατι άνθρω-
πάκια, που όλο έχόρευαν κ' έγελούσαν,
ένδυμένοι με μεταξωτά και με κουδουνά-
κια ες τά καπέλα.

Ο Πολύφημος είπε τήν ιστορίαν του

εις την Βασιλοπούλα να μη πιστέψης, πώς είπες, τὰ δσα μου έψαλαν ένας ποιητής, όπου τον έλεγαν "Ομηρο" είπε πως είχα ένα μάτι μόνο, και βλέπεις πως έχω δυο; έπειτα είνε αληθές, πως έτρωγα μιὰ φορά τους ανθρώπους, που ήρχοντο εις τὸ νησί μου; αλλά τὸ έκανα αυτό, γιατί ήσαν τόσο μικροί, που δεν τὸ έθεωρούσα κρέμα να τους φάγω, όπως δεν είνε κρέμα να τρώγης και του λόγου σου τὰ περιστεράκια 'ς τὸ τραπέζι του πατέρα σου. Αλλά μιάν ημέρα ένας Έλληνας, που τον έλεγαν "Οδυσσεύς", μου έδωκε να καταλάβω, ότι αυτά τὰ μικρά ανθρώπια ήταν άνθρωποι καθώς έμένα, ότι είχανε οικογένεια, και ότι έπονούσαν 'ς αν τους έτρωγα" από τότε δεν ξαναφαγα παρά κρέας και γάλα από τὰ πρόβάτα μου, διότι δεν είμαι κακός, και τὸ βλέπεις βασιλοπούλα μου, ότι αν και τόσο δυνατός και μεγάλος, είμαι μαζί σου γλυκός και ήμερος 'ς αν ένα βυζανιάρικο αρνάκι.

Και από υπερήφανεια ὁ Πολύφημος δεν είπεν, ότι ὁ "Οδυσσεύς" τον είχε νικήση, με δλη του την δύναμη, και ότι του είχε βγάλη τὰ μάτια, όταν έκοιμάτο, και ότι, αν δεν εύρισκεν ένα μάγο να του τὰ γιάντρηη, δεν θα έβλεπε πλειά.

Και ἡ βασιλοπούλα έσυλλογιζετο.

— Και όμως είνε αξίος να με φάγη; αν πεινάση μιὰ στιγμή, αλλά τὸ άλλο βασιλόπουλο, ὁ Πυγμαίος, είνε τόσο μικρός, ώστε εγὼ μπορούσα να τον ξεκοκαλίσω, αν ήθελα.

Ἦλθε ἡ σειρά του Πυγμαίου, να εἶπη και αυτός την ιστορία του.

— Μάγοι άπατεώδες, άρχισε να λέγη, με έβαλαν να χαθῶ εις ένα δάσος με τὰ έξη μου αδελφία, αλλά έσπειρα, όπου κ' αν περνούσα, άσπρα πετραδάκια, για να ξαναύρω τὸ δρόμο. Κατὰ δυστυχίαν μου αντάμωσα τὸ δράκο, ὁ ὁποιος μάς έπήρε εις τὸ παλάτι του, και μάς έβαλε να κοιμηθούμε εις ένα μεγάλο κρεβάτι' εκατάλαβα, ότι ήθελε να μάς πνιξη την άλληνη ημέραν τὸ πρωί; τότε έβαλα εις τὴ θέσι μας τὰς έπτὰ κόρας του δράκου, και αὐτὰς έπνιξε. Εγὼ έπήρα τὰ υποδήματα του μεγαλα έπτὰ ὄργαναίς, και αὐτὰ πολὺ με έβοήθησαν εις ένα πόλεμο, όπου έκανα εις ένα γείτονα μου βασιλέα' έτσι έγινε δυνατός βασιλέας' αλλά δεν τὰ φορῶ πλειά, και τὰ άφηκα εις τὸ παλάτι μου, και διότι ὁποιος τὰ φορεῖ περιπατεῖ έπτὰ μίλια σε κάθε βήμα, και έτσι δεν είνε καθόλου καλὰ για τὸν περίπατο. Θά σου τὰ δείξω βασιλοπούλα μου.

Και από υπερήφανεια ὁ Πυγμαίος δεν είπε, ότι ήτο παιδί ενός Ξυλοκόπου, και, όπως έκαμνε ὁ Πολύφημος, ανακάτεψε εις την ιστορίαν του αλήθειαις, και φέματα. Διότι ὁ έρωτας, τὸ συμφέρον και ἡ φαντασία μάς κάμνουν καμμιά φορά να λέμε ὀλίγα φέματακια.

Και ἡ βασιλοπούλα ζευεινε μαγευμένη με την έξυπνάδα του Πυγμαίου.

Μιὰ ημέρα ὁ Πολύφημος, ξεπλωμένος εις την σάλα της βασιλοπούλας από την μιάν άκρη ως την άλλην, τῆς είπε με φωνήν δυνατὴν ὡς βροντῆ; όπου σε κάθε λόγο του έτρεμαν ἡ πόρταις και τὰ παρὰθυρα.

— Εγὼ δεν είμαι πολὺ έξυπνος, αλλά έχω καλὴ καρδιά, και είμαι δυνατός. Σερριζῶνα τους βράχους, και τους ρίχνω εις τὴ θάλασσα, σκοτώνω τὰ βώδια με μιὰ γροθιά, και τὰ λιοντάρια με φοβαῖνται. Ελα να σε πάρω εις την πατρίδα μου; εκεί θα ιδῆς βουνὰ γαλάζια τὸ πρωί, και τριανταφυλλὰ τὸ βράδυ' λίμναις μεγάλαις και καθαραις 'ς αν καθρέπταις, και δάση και δένδρα παλαιὰ ὡσπερ τὸν κοσμο; θα σε υπάγω, όπου θελήσης; θα σου κόψω από τὰ ὕψηλότερα βουνὰ λουλούδια, με τὰ ὅποια καμμία γυναίκα δεν έστολισθη άκόμη; εγὼ και οἱ σύντροφοί μου θα εἴμεθα σκλάβοί σου; δεν είνε πρωτόκουστα τύχη δια τόσο μικρούλα, να έχη δούλους δράκους τόσο μεγάλους; Να εἶσαι μοναδικὴ βασιλίςσα, τόσο μικρούλα που είσαι, εις τὰ ὄρη, εις τους ποταμούς και τὰς λίμνας, εις τους άετοὺς και τὰ λιοντάρια!

Ἡ βασιλοπούλα έσυγκινήθηκε με αὐτὰ τὰ λόγια. Έτρεμε 'ς αν καναρίνι, τὸ ὁποῖον βαστά κανεῖς 'ς τὸ χέρι του, αν μπορούσες και αὐτὸ, να καταλάβη, πόσο τὸ αγαποῦν, και πως αὐτὸ έχει σκλάβο του εκείνον που τὸ κρατεῖ!

Και ὁ Πυγμαίος, χωμένος εις τὰς δίπλαϊς του φορέματός της βασιλοπούλας τῆς έλεγε με την μικρὴν γλυκειὰ φωνίτσα του.

— Πάρε έμένα' πιάνω τόσο λίγο τόπο! Έτσι μικρός όπου είμαι, ήμπορεῖς να με κάμης ὡπως θέλεις' έχω αρκετὴ έξυπνάδα; για να σ' αγαπῶ, θα ήμπορῶ να σου τὸ λέγω εκατὸ λογίων' αν είσαι λυπημένη ἢ ευχαριστημένη, ζωηρὴ ἢ κουρασμένη, σύμφωνα με την ὥρα τῆς ημέρας ἢ την εποχὴ του χρόνου, θα ήξεύρω να σου φέρωμαι, να σου μιλῶ και να σε χαδεύω κατὰ την ὄρεξιν τῆς καρδιάς σου; θα κάμω χίλια πράγματα, δια να σε διασκεδάξω; θα σου φέρω ὅ,τι φτιάχνουν οἱ άνθρωποι, για να κάμουν γλυκύτερη τὴ ζωὴ. Τὰ μάτια σου δεν θα βλέπουν παρά εὐμορρα πράγματα; θα έχης ὠρατὰ φορέματα, ἀγάλματα, παιγνιδάκια, μυρωδικά. Θα σου λέγω ιστορίας, και θα σου φέρω έξυπνους θεατρίους για να παραστήνουν κωμωδίαις. Ήξεύρω να τραγουδῶ, να παίζω κιθάραν, να κάμνω ποιήματα. Είνε περὶ εὐμορρα να τραγουδῆ κανεῖς γλυκὰ γλυκὰ ὅ,τι βλέπει και αισθάνεται, παρά να διασκελίζη τους ποταμούς; Είνε περὶ δύσκολο να ἀραδιάξη εὐμορρα λόγια, παρά να νικῆ τὰ λιοντάρια. Περὶ δύσκολο να κάνη ευχαριστηζωὴ με χάρι και με έξυπνάδα, παρά να δυναμῶνη τὰ χέρια του με τὴν γυμναστική.

Και ἡ βασιλοπούλα έχασε, 'ς αν

να έβλεπε γλυκὸ ἄνεργο; φαίνεται, ότι τὰ λόγια του την εκατάπεισαν.

— Εγὼ πρωτὴ ἡ Μιμη' είπε εις τους δυο αγαπητικὸς της.

— Κάμετέ μου ένα τραγουδάκι, σας παρακαλῶ.

Τὸ βασιλόπουλο ὁ Πυγμαίος συλλογίστηκε μιὰ στιγμή, έπειτα άρχισε να τραγουδῆ στίχους νόστιμους και μικροὺς 'ς αν κ' αὐτοὺς:

— "Αν και βασιλόπουλο
Εὐμορρο και νεο,
Είμαι μιὰ πιθαμῆ,
Και με λέν Πυγμαίο.

— Είμαι δὲ τοσοῦτοικος,
Και παχὺς 'ς αν πράσο,
Μ' αν δεν είμαι Ἡρακλῆς,
Δεν ήμπορῶ να σκάσω.

— Οὐρανὸ ὀλόκληρο
'ς αν καθρέπτῆς δείχνει
Μιὰ σταλίτσα, πὸς ἡ ἀγῆ
'ς τὰ λουλούδια ρίχνει.

— Εἰς τὴ δακτυλῆρά σου
Εὐκόλα χωροῦνε
Χίλια ρῖθα αν σφιγτοῦν,
Και μοσχοβολοῦνε.

— Σὲ μικρὸ ἀνάστημα
'Όπου δεν σε φθάνω,
Κρῖθω ἀγάπη και καρδιά
'Ός εκεί επάνω.

— Χαριτωμένο! περίφημο! είπε ἡ βασιλοπούλα, και αισθάνθηκε μεγάλη χαρὰ πὸς την αγαποῦσε ένα ἄνθρωπάκι, που έκανε τόσο εὐκόλα, τόσο εὐμορρα τραγουδάκια.

— Μπα! είπε ὁ Πολύφημος μεγάλη δουλειὰ να κάνη κανεῖς τόσο μικροὺς στίχους.

— Κάμε τους και σὺ! ἀποκρίθηκε ὁ Πυγμαίος.

Ὁ Πολύφημος έσυλλογιζετο ὅλην την ημέραν. Δεν εύρισκε τίποτε. Πότε και πότε εκτυποῦσε με τὸ γρόνθο του τὸ κεφάλι του, αλλά μ' αὐτὸ δεν έξβαινε τίποτε. Έπαραξενεύετο, και εθόμωνε, να μην ήμπορη να πῆ και αὐτός, ὅ,τι τόσο καλὰ ήσθάνετο ἡ καρδιά του. Αὐτὸ του έφαινετο ἄδικον. Έστειλε ἀκίνητος με ἀνοικτὸ τὸ στόμα και τὰ μάτια γυλωμένα.

Τέλος πάντων τὸ βραδυὸν εκατάλαβε, ότι ὁ έρωσ είχε την ἰδίαν καταληξὴ με τὸ μέρος, και ὕστερα από ὀλίγαις ὥραις έπήγε κοντὰ εις την βασιλοπούλα, και τῆς είπε:

— Τὸ ήρωα.

— Λέγε λοιπόν.

— "Ακούσε, είπεν ὁ Πολύφημος.

Τόση πολλὴ ὁμωρρία δεν είδα εις ἄλλο μέρος, και σε βεβαίω, πὸς εκείνο που αισθάνομαι για σε, [είναι μεγάλος έρωσ]

Ἡ βασιλοπούλα ξεκαρδιόστηκε να γελῶ.

— Μὰ τί' δεν είνε καλὸ τὸ τραγουδάκι μου; έρωτῶ ὁ Πολύφημος.

Ὁ Πυγμαίος έχασε, και είπε:

— Δεν ήτο και κακὸ. Ἡμπορούσες να εἶπῆς;

Ἄλλθια πὸς μου, είσαι λιγὴ και μικροκαμωμένη, Μὰ για τὰ μάτια μου, μ' εἶς γεμίσει ἡ οἰκουμένη!

Ἡ μάλλον

Είμαι ένας έρακος φοβερὸς, όπου ξετρελάθη, όπου για την κουλίτσα του από έρωτα θα πάθη.

Ἡ καλλιτέρα

Βασιλοπούλα μου ξανθῆ, π' άναψες τὴν καρδιά μου, Πάρε με τώρα σκλάβο σου, και άδύσε τὴ φωτιά μου.

Ἡ και έτο' αν θέλῃς,

Σὲ δύο λόγια' θα σοῦ πῶ τί' έχω 'ς τὴν καρδίτα.

— "Ενα πλατάνι ἀγαπῶ μιὰ τριανταφυλλίτσα!

— Θαυμάσια, είπεν ἡ βασιλοπούλα.

Ἄλλὰ εἶδε εις τὸ μάτι' του Πολυφήμου ένα δάκρυο μεγάλο 'ς αν αὐγὸ' εμφανιότανε τόσο ὀδυνητικὸς, που τὸν έλυπήθη τῆς εφάνη μέλιστα, πὸς ὁ Πυγμαίος έδειχνε περισσότερη ευχαριστησι παρά ὅ,τι του αξίζει, και αὐτὸ δεν τῆς εφάνηκε σωστὸν.

Ἐσυγκινήθηκε περισσότερο με τὴν γλυκαδα και τὸ παράπονο του Πολυφήμου.

— Στὰ ὕστερα, είπε ήμπορεῖ να τραγουδῶ με τὸ ένα του δακτυλο, ἢ να τὸν βάλῃ και 'ς τὴ τασπη του' έμένα που είμαι περὶ μεγάλη από τὸν Πυγμαίον, ήμπορούσε να με σηκῶνη με τὸ ένα χέρι, και να με πῆγῃ όπου θέλει; πρέπει να έχη πολὺ καλὴ ψυχή, αφού δεν τὸ κάνει.

Και είπεν εις τὸν Πολύφημον:

— Μὴ λυπῶσαι, φίλε μου τὸ τραγουδῶ σου δεν ήτο πολὺ καλὸ, μὰ είνε ἡ καρδιά σου, και έπειτα ὅ,τι ήθελες να πῆς, τὸ εἶπες.

— Ἄλλὰ, είπεν ὁ Πυγμαίος, αὐτὸς δεν ήτον στίχος ὁ πρώτος είχε δέκα συλλαβάς και ὅ, ὕστερος εἶκοσι!

— Είνε λοιπόν, είπεν ἡ βασιλοπούλα τραγουδῶ τῆς εποχῆς' ηούχασε μικρὸ βασιλόπουλο.

Τὸ παλάτι της βασιλοπούλας ήτο περιτριγυρισμένο από ένα μεγάλο περιβόλι, από τὸ ὁποῖον περνούσε ένας μεγάλος ποταμός, και εις τὴν μέση του ποταμοῦ ήτον ένα νησάκι 'ς αν μπουκέτο, και 'ς τὴ μέση ένα σπιτάκι καμωμένο από διαμάντο πέτρας και χρυσάφι.

Ἡ βασιλοπούλα έσυνήθιζε να πηγαίνη εκεί, να καθηται πολλὰς ὥραις και έχαιρε να βρισκεται έτσι ἀνάμεσα 'ς τὸ γαλάζιο οὐρανὸ και 'ς τὸ γαλάζιο ποτάμι.

Ενὰ πρωί, που ήτανε και μισὸ καπλωμένη με μισόλειστα τὰ μάτια, και άκουε τὰ κηλιόδηματα τῶν πουλιῶν, δεν είδε μιὰ στιγμή, ὅ,τι ὁ ποταμός έφουσκῶσε, και ήρχετο κατ' άπάνω της; αλλά τὴν έξυπνησαν τὰ κύματα,

γιατι έμισοκαμωμένη, και όταν έβγῃκε 'ς τὸ παρὰθυρο, εἶδε πὸς τὸ γαφυράκι, όπου την έφερε 'ς τὸ νησί, τὸ είχα, σκεπαστὰ κύματα, και πὸς τὸ νερὸ ήρχετο κατ' άπάνω της, να τὴν πνιξη. Τότε έφροβήθη και έφώναξε βοήθεια.

Ἄντικρὺ 'ς τὸ ἄλλο μέρος ὁ βασιλέας ὁ πατέρας της, ἡ βασιλίςσα ἡ μάνα της και τὸ βασιλόπουλο ὁ Πυγμαίος ἀπηλπισμένοι, έσάκωσαν ὄλοι μαζί τὰ χέρια εις τὸν οὐρανὸν και παρακαλοῦσαν.

Ἐξάφνα εφάνηκε ὁ Πολύφημος' έμπῆκε εις τὸ ποτάμι, και τὸ νερὸ του ήρχετο ὡς εις τὴν ζώνην. Εἰς τρία διασκελισματα εφθασεν εις τὸ νησάκι, τὴν έπηρε; έλαφρὰ έλαφρὰ εις τὰ χέρια του, και τὴν έφερεν εις τὴ μάνα της.

— Ὡ, είπε από μέσα της ἡ Μιμη, τί εὐμορρο να είνε κανεῖς μεγάλος και δυνατός! Μαζί του θα ήμπορῶ να κοιμουμαι ήσυχη, και δεν θα έχω ποτέ μου κανένα φόβο' θαρρῶ πὸς αὐτὸν θα διαλέξω.

Ἐγλυκονέλασε εις τὸν Δράκον, και τὸ χαμόγελό της εκουήθησε 'ς αν να ήταν σεισμὸς ὄλο τὸ ἀπέραντο κορμὶ του Πολυφήμου.

Τὴν ἄλλην ημέραν εἶδε τὸν Πυγμαίον τόσο λυπημένο, που για να τὸν παρηγορήση του είπες, να πάη μαζί της να κάμουν ένα περίπατον εις τὰ χωράφια. Τὸν έπηρε από τὸ χέρι, και έκανε τὴν κουρασμένη, δια να περιπατῆ σιγὰ και να μην τὰν κουράσῃ.

Ἐ τὸ δρόμο ἀπάντησαν ένα κοπαδι ἀρνιά, και επειδὴ ὁ Πυγμαίος εφορούσε ένα επάνωφορι κερασί, ένας τράγος, που δεν του άρεσε, φαίνεται, αὐτὸ τὸ χρώμα, άφηκε τὸ κοπαδι, και με κατεβασμένα τὰ κέρατα έτραβήζε κατ' άπάνω του. Ὁ Πυγμαίος για να μη δείξη, πὸς εφοβήθη, έκαμε να σταθῇ με ὄλο του τὸ φέσο' αλλά τὴν στιγμή που ὁ τράγος θα τὸν εκτυποῦσε, ἡ βασιλοπούλα τὸν έσάκωσε 'ς τὴν ἀγκαλιὰ της, και άνοιξεν άμέσως τὴν ὀμπρέλλα της, που μόλις τὴν είδεν ὁ τράγος, εφοβήθηκε, και γορίσεν ὀπίσω.

— Καλὰ έκάμε κ' έφυγε, δεν τον εφοβήθηκα καθόλου εἶδες βασιλοπούλα μου πὸς εσάκωσα μπροστὰ του;

— Ναι μικράκι μου, ξερω πὸς είσαι παλληκάρι.

Και έσυλλογιζότανε.

— Τί εὐμορρο που είνε, να προστατεύη κανεῖς τὸν περὶ ἄδύνατο; Ἄλλθθια πρέπει να αγαποῦμε εκείνους, εις τους ὁποῖους μπορούμε να εἴμεθα χρήσιμοι' και μάλιστα' όταν είνε ευχαριστοί και χαριτωμένοι 'ς αν κ' αὐτὸ τὸ ἄνθρωπάκι.

Τὴν ἄλλην ημέραν ὁ Πυγμαίος έχαιρσεν εις τὴν βασιλοπούλα ένα τριανταφυλλομπομπουράκι ακόμα, μὰ τόσο εὐμορρο, που ἄλλο δεν έγεινθηκε 'ς τὸν κόσμο τὸ κ' αὐτὸ.

Ἡ βασιλοπούλα τὸ έπηρε και του είπε:

— Ευχαριστῶ, αγαπητὸ μου βασιλόπουλο. Εφορούσε εκείνην τὴν ημέραν ένα φο-

ρέμα με τόσα χρώματα, ὅσα έχουν τὰ πτερὰ τῆς πεταλούδας.

— Τί εὐμορρο φορέμα; είπεν ὁ Πυγμαίος.

— Εὐμορρο δεν είνε; και για δες πὸς ερχεται επάνω τὸ τριαντάφυλλο;

— "Ενα τριαντάφυλλο! έσυλλογιζετο ὁ Πολύφημος' και τί βγαίνει ἀπ' αὐτὸ; Θά πῆς δείξω εγὼ, τί μπουκέτα ήμπορῶ να τῆς χαρίσω.

Ἐσηκώθηκε και έπήγε εις τὴν Ἰνδιαν' εκεί πὸς ένα μεγάλο δένδρο ἀνθισμένο από λαλούδια μεγάλα' δεν καμπάνα τῆς εκκλησιῆς, τὸ ξερριζῶσε, και τὸ έφερε εἰς τὴν βασιλοπούλα υπερήφανος για τὸ δῶρο του.

— Είνε πολὺ εὐμορρο, του είπε αὐτὴ με τὸ γέλιο 'ς τὸ στόμα, αλλά τί να τὸ κάμω; Δεν ήμπορῶ να τὸ βάλω μηδὲ εις τὸ φορέμα μηδὲ εις τὰ μαλλιά μου.

Ὁ καυμένος ὁ δράκος, λυπημένος' κατὰκαρδα δεν ήξευρε τί να εἶπῃ. Εὐφ έβλεπε κάτω εἶδε τὸν Πυγμαίον με φορέμα, από τὸ ἴδιο πράγμα που εφορούσε ἡ βασιλοπούλα.

— Μπα! έρωτῆσε.

— Ναι, του ἀπεκρίθηκε αὐτὴ, έπέρισεψε από τὸ φορέμα μου, και του τὸ έδωκα' εις εσένα δεν ήμπορῶ να τὸ δώσω, γιατί ήταν τόσο μικρὸ που δεν σου εφθανε μήτε για λαμοδετῆς.

Ἐπειτα έστράφη 'ς τὸν πατέρα της, και του είπε:

— Αφου ήλθε ἡ ὥρα' θα σου εἶπῶ, πατέρα μου, τὴν ἀπόφασί μου' θέλω να πάρω ἄνδρα τὸν Πυγμαίον. Ὁ Πολύφημος θα με συμπαθήση. Τὸν εκτιμῶ πολὺ, και λυπῶμαι...

Ὁ Δράκος ἀναστέλαξε τόσο δυνατὰ, όπου ὄλο τὸ παλάτι εκουήθηκε. Ἄλλὰ επειδὴ ήταν τίμιος ἄνθρωπος, έσκυψε και έδωκε τὸ χέρι του εις τὸν Πυγμαίον και του είπε:

— Ἄς εὐτυχῆση με σένα.

Τὴν ημέρα του γάμου ἡ βασιλοπούλα Μιμη' δεν ήτο μήτε λυπημένη μήτε ευχαριστημένη' γιατί αλήθεια αγαποῦσε τὸν Πυγμαίον, μὰ όχι με έρωτα.

Τὴν ὥρα, που έπήγαιναν εις τὴν εκκλησίαν, ήλθε, και είπεν πὸς έγούρισε από τὸ τὸ μακρονὸ του ταξεῖδι τὸ βασιλόπουλο ὁ Χαριτωμένος, και πὸς ήθελε να 'δρῆθῃ 'ς τὸ γάμο.

Ὁ Χαριτωμένος παρουσιάστηκε ἡτο κομμάτι περὶ ὕψηλὸς από τὴν βασιλοπούλα, ὠρατός, υπερήφανος και έξυπνος' με ὀλίγα λόγια ὁ Χαριτωμένος ήταν χαριτωμένος.

Ἡ βασιλοπούλα ποτέ της δεν τον είχε ιδῆ, μήτε άκουσε να μιλοῦν γι' αὐτόν' αλλά ἄμα έπλησίασε, έγεινε κίτρινη, και έπειτα κόκκινη, και του είπε χωρίς να τὸ θέλη, αὐτὰ τὰ λόγια.

— Βασιλόπουλο Χαριτωμένο, σε έπερίμενα' σε αγαπῶ και αισθάνομαι πὸς με

ἀγαπᾶς καὶ σὺ ἀλλὰ ἔδωκα τὸ λόγο μου εἰς τὸ πτωχὸ αὐτὸ ἀνθρώπῳ, καὶ δὲν ἤμπορᾷ νὰ τὸν πάρῃ ὀπίσω.

Ἐνῷ τοῦ ἔλεγε αὐτὰ παρὰ ἄλλο, νὰ λιγοθυμήσῃ ὁ Πολύφημος ἔσκυψε εἰς τὸ αὐτὶ τοῦ Πυγμαίου, καὶ τοῦ εἶπε

— Μικρὸ βασιλόπουλο, ὅτι ἔκαμα δὲν ἤμπορεῖς καὶ σὺ νὰ τὸ κάμῃς;

— Ἀλλὰ τὴν ἀγαπᾷ, εἶπεν ὁ Πυγμαίος.

— Τόσο τὸ καλλίτερο, ἀποκρίθηκε ὁ Δράκος, γιὰ τὴν ἀγαπᾶς.

— Βασιλοπούλα, εἶπεν ὁ Πυγμαίος, ἔχει δίκαιον αὐτὸς ὁ καλὸς Δράκος, σὲ ἀγαπᾷ πολὺ, καὶ δὲν σε παίρνῃ χωρὶς τὴν θέλησίν σου. Δὲν ἐλογαριάζαμε τὸ βασιλόπουλο, τὸ Χαριτωμένο ὑπαντρέψου τον, ἀφοῦ τὸν ἀγαπᾶς.

Ἡ βασιλοπούλα τὸν ἐσήκωσε ψηλὰ ψηλὰ, καὶ τὸν ἐφίλησε ἔς τὰ δύο μάγουλα.

— Ἄ! πόσον εὐμορφο εἶνε αὐτὸ παῦ κάνει, τῷ εἶπε.

Ὁ Πυγμαίος ἔκλαψε, καὶ ἀποκρίθηκε

— Αὐτὸ εἶνε σκληρότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο.

— Ἐλα πτωχὸ μου βασιλόπουλο, εἶπε ὁ Πολύφημος, θὰ μου λὲς τὰ βάζανά σου, θὰ μιλάμε γι' αὐτὴν ἀπὸ τὸ πρωτὶ ὡς τὸ βράδυ, καὶ θὰ τὴν προστατεύωμεν ἀπὸ μακρὰ.

Ἐπῆρε τὸν Πυγμαίον εἰς τὸν ὦμόν του, καὶ τὴν ἴδια ὥρα οἱ δύο τοὺς ἔφυγαν μακρὰ.

(Μετὰφρασις * Α. Μ. Δ.)

JULES LEMAITRE

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διέκοψε τὰς σχέσεις τῆς πρὸς τὸν Τούρκον πρόξενον Δαρδάνης, ἕνεκα τῆς ὁδοῦ τοῦ νομάρχου Βεωλιῶν γενομένης τῷ κ. Πανουργιᾷ δηλώσεως, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει τὴν ὑπογραφήν του μέχρι τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τῶν πλαστῶν ἐπιστολῶν. — Κατ' αἴτησιν τοῦ δημάρχου Ἀγιστριῶν ἀπεστάλη ἰατρός, ὅπως ἐμβολιάσῃ τοὺς κατοίκους, ἀλλ' ὁ ἰατρός ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ ἀπρακτος, οὐδενὸς τῶν κατοίκων δεχθέντος νὰ ἐμβολιασθῇ. — Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Πειραιῶς ἀνέθηκε εἰς τὸν δημάρχον νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ πρὸς κατασκευὴν κτιστῆς δεξαμενῆς, ἵνα καθαρίζωνται τὰ πλοῖα. — Ἀπῆλθεν ἡ πρεσβεία τῶν φοιτητῶν, ἡ ἀντιπροσωπεύουσα τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον κατὰ τὰς ἐπι τῆ ὀκτακοσιετηρίδι τοῦ ἐν Βονωνίᾳ ἑορτάς.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Ἐν τῇ Βουλῇ τῶν ἀντιπροσώπων ὁ στρατηγὸς Βουλαντζὴ ὑπέβαλε πρότασιν πρὸς διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος, ζητῶν ἅμα νὰ κηρωχθῇ κατεπείγουσα, ἀλλὰ μεμαθῆντος τοῦ πρωθυπουργοῦ Φλοκὴ τὸ κατεπίγειον αὐτῆς, ἡ Βουλὴ ἀπέρριψε τοῦτο. — Ἐν τῇ ὀγγρικῇ Βουλῇ ὁ κ. Τισζας ἐδήλωσεν, ὅτι οὐδαμῶς ἐσκόπει νὰ προσβάλῃ τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς περὶ τῆς Παγκοσμίου ἐκθέσεως τῆς δηλώσεώς του. — Ἐκ Σερβίας ἀπεδιώχθησαν δύο Βούλγαροι πρόσφυγες, οὓς ὑπέπταυσαν ὡς διεγείροντας ἐν τοῖς συνορίοις ταραχάς. — Εἰς Βαρκελώνην προσεκήλυθῃ ἡ Ἰταλικὴ βασιλικὴ οἰκογένεια, ὅπως παραστῇ κατὰ τὰς ἑορτάς τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Χριστοφοροῦ Κολόμβου.

* Οἱ στίχοι μετεφράσθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Μ*.

Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Διδακταλικοῦ Συλλόγου συνελθούσα εἰς ἰδιαιτέραν συνεδρίαν, ἀπεφάσισε, κατὰ τὴν προσηχθῆ Ὀλυμπιακὴν Ἐκθεσὴν νὰ παραστῇ εἰς ἀρχαίῳ γλῶσσῳ ἡ Ἀντιγόνη τοῦ Σοφοκλέους. — Ἀπεστάλησαν τῇ Κεντρικῇ Ἐπιτροπῇ τὰ δελτία τῶν ἐκτεθειμένων ἔργων τῶν μαθητῶν τοῦ Πολυτεχνείου, ἐν οἷς ἀπομνημονησθῆν δυνάμεως 20 ἔργων ἐτέρα ὀδοντοποικτικῆ καὶ ριμιστικῆ, 40 ἔργα ζωγραφικῆς, 20 γλυπτικῆς, 56 σχέδια ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τινε ζωγραφίας, χαλκογραφίας, ὕδατογραφίας καὶ καλλιγραφίας.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Κατὰ τὰς ἐνεργουμένης ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀνακαρπᾶς ἐδρήθη βάθρον στήλης ἀναθηματικῆς ὕψους 53 ἑκατοστομέτρων καὶ πάχους 79. Ἐπ' αὐτοῦ φέρεται ἐπιγραφή «Πύθος ἐποίησεν Ἐπίτελες ἀνέθηκεν Ἀθηναίᾳ». — Κατεργήθησαν ἐν οἰκίαις παρὰ τὸ Μεταξουργεῖον ὀλόκληρα κινώτια πλήρη ἀρχαιοτήτων, οἷον πλαγγόνων ἐκ Τανάγρας, πηλίνων δοχείων κτλ. — Κατὰ τὴν περιφέρειαν Γαλιταρίου ἐν ὑψώματι γῆς παρὰ τὴν θάλασσαν ἀνευρέθησαν μνημεῖα καὶ χαλκᾶ τινὰ νομίσματα, ἐπὶ ἑνὸς τῶν ὁποίων ἀνθήμερον καὶ ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή «Ἐνθίδε κυμᾶται Ἐπαφροδέτος θεοῦ δούλος καὶ πάσι ἀγαπητὸς ζήσας ἐτη μ'». — Ἐπὶ τοῦ δυτικῆς μέρους τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῖχου τοῦ νάρθακος τῆς ἐν Δαφνίῳ μονῆς ἀνεκαλύφθη λαμπρὰ εἰκὼν Βυζαντιανοῦ αὐτοκράτορος, φέροντος ἐπὶ κεφαλῆς στέμμα καὶ ἐν ταῖς χερσίν εἰλιτήριον.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Καλλιόπη. Βεβαίως ἐορτάζετε καὶ σεις. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκοιτάσαμεν πολὺ, θὰ ἐπιτρέψῃτε νὰ εὐνοήσωμεν τὴν ἀπάντησιν, ἵνα καὶ ἄλλοι ἐφεληθῶσιν ἐκ τοῦ κόπου μας... ἐν εἰνε ὀφείλει δι' αὐτοὺς νὰ προδοθῶσιν, ὅτι... ἐορτάζοι. Ἀκούτ' ἐκεῖ ὠρισμένα τινὰ ὀνόματα, νὰ ὑφίστανται ὅλα τὰ βάρη τῶν ἐπισκέψεων καὶ τῶν ἐσπερίδων, σεις, δι' νὰ εἰσθε ἀφορολόγητοι; Ἴδου κατὰλόγος τῶν μὲ ἐορταζόντων τῶς μετὰ τῆς μεμαρτυρημένης ὑπὸ τῶν ἐκκλησιολόγων ἡμερομηνίας τῆς ἐορτῆς τῶν: Ἀγλαΐα 17 Σεπτ. — Ἀθανασία 31 Ἰαν. — Ἀλκιδιάδης 16 Αὐγ. — Ἀνδρομάχη 12 Ὀκτ. — Ἀριάδνη 18 Σεπτ. — Ἀριστέιδης 21 Σεπτ. — Εὐανθία 11 Σεπτ. — Εὐάγγελος (ὄχι) 25 Μαρτ. 7 Ἰουλ. — Εὐδοκίᾳ 31 Ἰαν. — Εὐθαλίᾳ 2 Μαρτ. — Θεμιστοκλῆς 21 Δεκ. — Καλλιόπη 8 Ἰουν. — Λεωνίδας 15 Ἀπρ. — Σανθίπη καὶ Πολυξένη 23 Σεπτ. — Ὀλομπιάς 25 Ἰουλ. — Τηλέμαχος 1 Ἰαν. — Χρυσὴ 13 Ὀκτ. — Φαίδρα 29 Νοεμ. — Δ* Σμύρνη. Εὐνομοῦμεν δι' εὐμαεῖς διαθέσεις, ἀλλ' ἀντιφρονούμεν εἰς γνώμας σὰς τινὰς. Ἡμεῖς θεωροῦμεν πρόβδον τὸ ὑφ' ὡμῶν καταγγελλόμενον. Οἱ κάρποι μετὰ τὸ γεῦμα εἰνὲ τι ὄρατον, ἀλλὰ δέον νὰ συνυπάρξῃ, καὶ προτάσσηται ἡ στερεὰ τροφή. Ἡ ποιησις ἔστι... ὁ εὐαδῆς τῆς Μαινεμένης σὰς πέπων· ἀλλὰ... ἢμπορεῖ τις νὰ τρέφῃται διαρκῶς μὲ πέπωνας; — Ε. Α. Κ. — Ἦτο ὄρατα ἡ Λαύρα τοῦ Πετεράχου; Δημοσιεύομεν βλέπετε καὶ τὴν ἐρωτήσιν σὰς. Ὁμᾶ ἦτο, ἀφοῦ τὸ λέγουσιν. Ἀλλὰ προσωπικῶς δὲν τὴν ἐγνωρίσαμεν. Ἀποταθῆτε πρὸς τὸν κ. Χ. Α., ὅστις ἔζη βεβαίως καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν. — Ἀναγνώστη καὶ φίλε. Ἀφοῦ τὸ περὶ Ἡρώδου διήγημα ἐκεῖνο διηγείρεν ὡμῶν τὴν ἀπορίαν, μάθετε, ὅτι πόση ἦτο ἡ πρὸς τοὺς συγγενεῖς τοῦ ὡμάτης, ὡστε μὴ ἀρχαεθεῖς εἰς τὸν φόνον τῆς συζύγου τοῦ Μαρτᾶ καὶ τῶν υἱῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀριστοδοῦλου, διέταξε πέντε πρὸ τῶ θανάτου τοῦ ἡμέρας τῶν ὡμῶν τοῦ ἑτέρου υἱοῦ τοῦ Ἀντιπάτρου. Γνωρίζων ὅμως πόσῃ χαρὰν θὰ ἐπροξένοι τοῦτο εἰς τοὺς μισοῦντας αὐτὸν Ἰουδαίους, συνεκάλεσε αὐθήμερον καὶ τοὺς προῦχοντας τούτων, καὶ διέταξε νὰ τοὺς θανατώσῃ, ἵνα ἔπαν τὸ ἔθνος καὶ ἄκου θρηνηθῇ τὸν

υἱὸν του. — Σ. Μ. Γ. Ἰωάννινα. Ἐλήθη. Εὐχαριστοῦμεν ἀπαντήσωμεν ταχυδρομικῶς. — Ἀρωτὸ θέτη... Παλαιὸν τι διαιτιχον μᾶ; δικαιολογεῖ.

Ποῦ καλὰ τὸ ἔρω γῶ, καὶ τὸ γνωρίζουν ὅλοι, Γὰ βεῖνους πῶχον τὸν παρὰ πῶς εἰν κοντὰ ἠΠάλι.

— Σ. Κ. Κέρκυρα. Εὐχαριστοῦμεν. Ἐλήθησαν.

— Σ. Σ. Λαρία. Ἐπεγράψαν ἀπεντες καὶ στέλλονται ἐξ ἀρχῆς τὰ φύλλα, τῆς συνδρομῆς λογιζομένης, ὡς γνωστὸν, ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. — Μ. Α. Β. Λαρία. Παραδεχόμεθα τὴν γνώμην τοῦ Σάχου ἐκείνου τῆς Περσίας, ὅστις ἔλεγεν, ὅτι «Οἱ βασιλεῖς ὁμοιάζουσι πρὸς τὸ πῦρ, ὅπερ ἐν τιμῇ μὲν ἀποστάσει θερμαίνει, πλησιέστερα ὅμως καίει.» Καὶ ἐν ὅσῳ δὲν συσταθῶσι πυρασφαλιστικαὶ ἐταιρεῖαι κατὰ τῶν βασιλέων... προτιμῶμεν νὰ θερμαίνωμεθα. — L. nes. Σφρον. Δ. Α. Δ. Σμύρνη. I. Α. Π. Κέρκυρα. Τὸ λάθος εἶνε βεβαίως ταχυδρομικόν. Ἐξέταξομεν Φύλλα στέλλονται. — Μ. Α. ἔχετε τὴν γνώμην σὰς καὶ ἡμεῖς τὴν ἰδικὴν μὰς. Ἀλλ' οὐδεὶς βεβαίως θὰ ἠρνεῖτο, ὅτι τὸ εἶδη δημοτικὸν διαιτιχον

Ἐμίσθε καὶ μ' ἀρκίεν ἐνὰ γυαλί φαρμάκι

Νὰ πίνω καὶ νὰ νίωμ, ὡστε νὰ πάη καὶ νάθη.

ἔξίζει πλείοτερον ὅλου ἐκείνου τοῦ μακροτάτου ποιήματός σὰς.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογίας, ὑπὸ Α. Ρ. Ραγκαβῆ. Τεύχος Γ'. Ἀλκιδιάδης. — Ἀντιόχος. Ἐν Ἀθήναις.

Περὶ τῶν Ἰσρῶν Συνόδων καὶ ἰδίως περὶ τῆς σπουδαιοτέτης τῶν δύο πρώτων Οἰκουμένων, ὑπὸ Νεκταρίου Κεραλά. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Περὶ τῶν Ἰσρῶν Συνόδων καὶ ἰδίως περὶ τῆς σπουδαιοτέτης τῶν δύο πρώτων Οἰκουμένων, ὑπὸ Νεκταρίου Κεραλά. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Corpus Juris Civilis μετὰ μεταφράσεως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, ὑπὸ Ἠλία Διακοποῦλου. Πανδέκται. Τόμος Β'. Τεύχος 26—27.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ Σπ. Π. Λάμπρου. Τεύχος 35. Ἐν Ἀθήναις.

Λόγος εἰσακτικὸς εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Φιλοσοφίας, Μαργαρίτου Εὐαγγελίδου. Ἐν Ἀθήναις.

Ἡ συννομία τοῦ Φέσκου ἐν Γενούᾳ, (Δημοκρατικὴ Τραγωδία) Μετὰφρασις Βερνάρδου Πρίγκιπος διαδόχου τοῦ Σαξ. Μαίγγεν. Ἐν Βερολίνω.

Ἀρχαιολογικοῦ Δελτίου Τεύχος Μαρτίου. Ἐν Ἀθήναις

Ἱστορία τῆς Μουσικῆς, (H. Lavois Filis) ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, ὑπὸ Ἀθηναῖς Σερεμέτη. Ἐν Ἀθήναις.

Ἱστορία τῶν δακτυλολίθων (Hodder Westergaard) ἐκ τοῦ Ἀγγλικῆ, ὑπὸ Ἀλεξ. Μ. Καράλη (ἀνατύπωσις ἐκ τῆς ἑβδομάδος). Ἐν Ἀθήναις.

Καλλιτεχνικὴ Βενεκοδόμη τῆς «Ἐστίας». Μέρος τῆς τρίτης. Εἰκόνες γυναικῶν: Ἐστὴ δέσποινα, καθαριὰχρια, αὐτόχθων Ἀμερικανίς, Παριανὴ, ρεμβώδης, περιχαρῆς, ἐν ὄρα θέρου.

Ἡ Κατάργησις τῆς βασιλείας Ὀθωνος (ἄρμα εἰς πρᾶξις τρεῖς). Οἱ ἀρραβῶνες τοῦ Ὀθωνοῦ (κωμῆδία διπρακτος). Ἡ Μαγικὴ τοῦ Κυρ Γιαννάκη (κωμῆδία μονόπρακτος), ὑπὸ Μ. Κωνσταντινίδου. Ἐν Ἀθήναις.